TEISINGUMO TEISMO (antroji kolegija) SPRENDIMAS

2016 m. balandžio 28 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Europos Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema — Direktyva 2003/87/EB — 10 a straipsnio 5 dalis — Leidimų suteikimo metodas — Nemokamų leidimų suteikimas — Bendro įvairiems sektoriams taikomo pataisos koeficiento apskaičiavimo metodas — Sprendimas 2011/278/ES — 15 straipsnio 3 dalis — Sprendimas 2013/448/ES — 4 straipsnis — II priedas — Galiojimas“

Sujungtose bylose C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 ir C-391/14–C-393/14

dėl 2014 m. balandžio 10 d. (bylos C-191/14 ir C-192/14) *Landesverwaltungsgericht Niederösterreich* (Žemutinės Austrijos apygardos administracinis teismas, Austrija), 2014 m. birželio 11 d. (byla C-295/14) *Raad van State* (Valstybės taryba, Nyderlandai) ir 2014 m. liepos 3 d. (bylos C-389/14 ir C-391/14–C-393/14) *Tribunale amministrativo regionale per il Lazio* (Lacijaus apygardos administracinis teismas, Italija) sprendimais, kuriuos Teisingumo Teismas gavo atitinkamai 2014 m. balandžio 17 d., birželio 16 d. ir rugpjūčio 18 d., pagal SESV 267 straipsnį pateiktų prašymų priimti prejudicinį sprendimą bylose

Borealis Polyolefine GmbH

prieš

Bundesminister für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft (C-191/14),

OMV Refining & Marketing GmbH

prieš

Bundesminister für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft (C-192/14),

DOW Benelux BV ir kt.

prieš

Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu (C-295/14),

Esso Italiana Srl,

Eni SpA,

Linde Gas Italia Srl

prieš

* Proceso kalbos: vokiečių, nyderlandų ir italų.

Comitato nazionale per la gestione della Direttiva 2003/87/CE e per il supporto nella gestione delle attività di progetto del Protocollo di Kyoto,

Ministero dell'Ambiente e della Tutela del Territorio e del Mare,

Ministero dell'Economia e delle Finanze

Presidenza del Consiglio dei Ministri,

dalyvaujant:

Edison SpA (C-389/14),

Api Raffineria di Ancona SpA

prieš

Comitato nazionale per la gestione della Direttiva 2003/87/CE e per il supporto nella gestione delle attività di progetto del Protocollo di Kyoto,

Ministero dell'Ambiente e della Tutela del Territorio e del Mare,

Ministero dello Sviluppo economico,

dalyvaujant:

Edison SpA (C-391/14),

Lucchini in Amministrazione Straordinaria SpA

prieš

Comitato nazionale per la gestione della Direttiva 2003/87/CE e per il supporto nella gestione delle attività di progetto del Protocollo di Kyoto,

Ministero dell'Ambiente e della Tutela del Territorio e del Mare,

Ministero dello Sviluppo economico,

dalyvaujant:

Cofely Italia SpA (C-392/14)

ir

Dalmine SpA

prieš

Comitato nazionale per la gestione della Direttiva 2003/87/CE e per il supporto nella gestione delle attività di progetto del Protocollo di Kyoto,

Ministero dell'Ambiente e della Tutela del Territorio e del Mare,

Ministero dello Sviluppo economico,

dalyvaujant:

Cofely Italia SpA,

Buzzi Unicem SpA (C-393/14),

TEISINGUMO TEISMAS (antroji kolegija),

kurį sudaro antrosios kolegijos pirmininko pareigas einanti pirmosios kolegijos pirmininkė R. Silva de Lapuerta, teisėjai J. L. da Cruz Vilaça, A. Arabadjiev, C. Lycourgos ir J.-C. Bonichot (pranešėjas),

generalinė advokatė J. Kokott,

posėdžio sekretorius K. Malacek, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2015 m. rugsėjo 3 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— *Borealis Polyolefine GmbH*, atstovaujamos *Rechtsanwältin* B. Windisch-Altieri ir *advocaat* G. van Thuyne,

— *OMV Refining & Marketing GmbH*, atstovaujamos *Rechtsanwältin* B. Windisch-Altieri ir *advocaat* G. van Thuyne,

— *DOW Benelux BV*, atstovaujamos *advocaten* G. J. Maas-Cooymans ir B. Ebben,

— *Esso Nederland BV* ir *ExxonMobil Chemical Holland BV*, atstovaujamos *advocaten* P. Wytinck, V. Y. van't Lam, A. ten Veen ir B. Hoorelbeke,

— *Yara Sluiskil BV ir kt.*, atstovaujamų *advocaten* L. Spaans, H. van Geen ir G. van Thuyne,

— *BP Raffinaderij Rotterdam BV ir kt.*, atstovaujamų *advocaten* N. H. van den Biggelaar ir I. F. Kieft,

— *Esso Italiana Srl*, atstovaujamos *avvocati* A. Capria, E. Gardini ir A. Lirosi,

— *Eni SpA*, atstovaujamos *avvocati* L. Torchia, V. Vecchione ir G. Fortuna,

— *Linde Gas Italia Srl*, atstovaujamos *avvocati* L. Biamonti, P. De Caterini ir A. Lo Gaglio,

— *Api Raffineria di Ancona SpA*, atstovaujamos *avvocati* F. Carabba Tettamanti ir G. Zurlo,

— Lucchini in Amministrazione Straordinaria SpA ir Dalmine SpA, atstovaujamos avvocati F. Bucchi ir V. La Rosa,

— *Buzzi Unicem SpA*, atstovaujamos *avvocati* M. Protto ir C. Vivani,

— Nyderlandų vyriausybės, atstovaujamos M. Bulterman, C. S. Schillemans, M. de Ree ir J. Langer,

— Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos T. Henze ir K. Petersen,

— Ispanijos vyriausybės, atstovaujamos A. Gavela Llopis ir L. Banciella Rodríguez-Miñón,

— Europos Komisijos, atstovaujamos E. White, C. Hermes, K. Mifsud-Bonnici, E. Manhaeve ir L. Pignataro-Nolin,

susipažinęs su 2015 m. lapkričio 12 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymai priimti prejudicinį sprendimą pateikti, pirma, dėl 2011 m. balandžio 27 d. Komisijos sprendimo 2011/278/ES, kuriuo nustatomos suderinto nemokamo apyvartinių taršos leidimų suteikimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnį pereinamojo laikotarpio Sąjungos taisyklės (OL L 130, p. 1), 15 straipsnio 3 dalies galiojimo ir, antra, dėl 2013 m. rugsėjo 5 d. Komisijos sprendimo 2013/448/ES dėl nacionalinių įgyvendinimo priemonių, susijusių su nemokamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų suteikimu pereinamuoju laikotarpiu laikantis Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB 11 straipsnio 3 dalies (OL L 240, p. 27), 4 straipsnio ir II priedo galiojimo.

2 Šie prašymai buvo pateikti nagrinėjant įmonių, šiltnamio efektą sukeliančių dujų šaltinių, ir nacionalinių institucijų, kompetentingų už nemokamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų leidimų (toliau – leidimai) suteikimą Italijoje, Nyderlanduose ir Austrijoje, ginčus dėl 2013–2020 m. nacionalinių leidimų paskirstymo sprendimų, priimtų įgyvendinant įvairiems sektoriams taikomą bendrą pataisos koeficientą (toliau – pataisos koeficientas), kuris numatytas 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB, nustatančios šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje ir iš dalies keičiančios Tarybos direktyvą 96/61/EB (OL L 275, p. 32; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 7 t., p. 631), iš dalies pakeistos 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/29/EB (OL L 140, p. 63; toliau – Direktyva 2003/87), 10a straipsnio 5 dalyje, galiojimo.

Teisinis pagrindas

Direktyva 2003/87

3 Direktyvos 2003/87 2 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Ši direktyva taikoma I priede nurodytoms veikloms, kurias vykdant išmetamos šiltnamio efektą sukeliančios dujos, ir II priede išvardytoms šiltnamio efektą sukeliančioms dujoms.“

4 Šios direktyvos 3 straipsnio e, f, t ir u punktuose apibrėžiamos šios sąvokos:

e) „įrenginys“ – tai stacionarusis techninis įrenginys, kuriame vykdoma viena arba daugiau iš I priede išvardytų veiklų ir bet kokios su ja susijusios kitos veiklos, kurios techniniu požiūriu yra susijusios su toje vietoje vykdoma veikla ir kurios galėtų turėti įtakos emisijoms ir teršimui;

f) „operatorius“ – tai bet koks asmuo, kuris valdo ar kontroliuoja įrenginį arba, jeigu tai numatyta nacionalinės teisės aktuose, kuriam dėl techninės įrenginio veiklos buvo suteikti sprendžiamieji ekonominiai įgaliojimai;

<...>

t) „kuro deginimas“ – kuro oksidacija, nesvarbu, kaip naudojama šiuo procesu gaminama šilumos, elektros arba mechaninė energija ir ar vykdoma bet kokia kita su šiuo procesu tiesiogiai susijusi veikla, įskaitant išmetamųjų dujų šlapią valymą;

u) „elektros energijos gamybos įrenginys“ – įrenginys, kuriuo 2005 m. sausio 1 d. gaminta ar vėliau gaminama trečiosioms šalims parduoti skirta elektros energija ir kuriame nevykdoma jokia kita I priede nurodyta veikla, išskyrus „kuro deginimą“.“

5 Direktyvos 2003/87 9 straipsnyje „Visas Bendrijos apyvartinių taršos leidimų kiekis“ nurodyta:

„Nuo 2013 m. kasmet išduodamas visas Bendrijos apyvartinių taršos leidimų kiekis turi mažėti tolygiai, pradedant skaičiuoti nuo 2008–2012 m. laikotarpio vidurio. Apyvartinių taršos leidimų kiekis mažėja pagal 1,74 % linijinį koeficientą, palyginti su vidutiniu metiniu bendru apyvartinių taršos leidimų, kuriuos valstybės narės išduoda pagal Komisijos sprendimus dėl 2008–2012 m. nacionalinių paskirstymo planų, kiekiu. Visas leidimų kiekis Bendrijos mastu, įstojus Kroatijai, bus padidintas tik leidimų, kuriuos Kroatija parduoda aukcione pagal 10 straipsnio 1 dalį, kiekiu.

Iki 2010 m. birželio 30 d. Komisija paskelbia visą 2013 m. Bendrijos apyvartinių taršos leidimų kiekį, kuris apskaičiuojamas remiantis bendru apyvartinių taršos leidimų, kuriuos valstybės narės išdavė arba turi išduoti pagal Komisijos sprendimus dėl 2008–2012 m. nacionalinių paskirstymo planų, kiekiu.

<...>“

6 Šios direktyvos 9a straipsnis „Viso Bendrijos apyvartinių taršos leidimų kiekio koregavimas“ suformuluotas taip:

„1. Įrenginiams, kurie pagal 24 straipsnio 1 dalį į Bendrijos sistemą įtraukiami 2008–2012 m., nuo 2013 m. sausio 1 d. išduotinų apyvartinių taršos leidimų kiekis koreguojamas atsižvelgiant į vidutinį metinį apyvartinių taršos leidimų, išduotų tiems įrenginiams jų įtraukimo į sistemą laikotarpiu, kiekį, kuris savo ruožtu koreguojamas taikant 9 straipsnyje nurodytą linijinį koeficientą.

2. Jei įrenginiai, kuriais vykdoma I priede išvardytų rūšių veikla, į Bendrijos sistemą įtraukiami tik nuo 2013 m., valstybės narės užtikrina, kad tokių įrenginių operatoriai atitinkamai kompetentingai institucijai pateiktų tinkamai pagrįstus ir nepriklausomai patikrintus emisijos duomenis, kad į juos būtų galima atsižvelgti koreguojant visos Bendrijos išduotinų apyvartinių taršos leidimų skaičių.

Visi šie duomenys atitinkamai kompetentingai institucijai pateikiami ne vėliau kaip 2010 m. balandžio 30 d., vadovaujantis pagal 14 straipsnio 1 dalį priimtomis nuostatomis.

Jei pateikti duomenys yra tinkamai pagrįsti, kompetentinga institucija ne vėliau kaip 2010 m. birželio 30 d. juos praneša Komisijai, ir atitinkamai koreguojamas išduotinų apyvartinių taršos leidimų kiekis, pakoreguotas taikant 9 straipsnyje nurodytą linijinį koeficientą. Įrenginių, išmetančių kitas šiltnamio efektą sukeliančias dujas, nei anglies dioksidas, atveju kompetentinga institucija gali pranešti mažesnį išmetamų dujų kiekį pagal jų emisijų mažinimo potencialą.

3. Komisija ne vėliau [kaip] 2010 m. rugsėjo 30 d. paskelbia 1 ir 2 dalyse minėtus pakoreguotus kiekius.

<...>“

7 Tos pačios direktyvos 10 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Nuo 2013 m. visus apyvartinius taršos leidimus, išskyrus tuos, kurie suteikiami nemokamai pagal 10a ir 10c straipsnius, valstybės narės parduoda aukcionuose. Ne vėliau kaip 2010 m. gruodžio 31 d. Komisija nustato ir paskelbia numatytą aukcionuose parduodamų apyvartinių taršos leidimų kiekį.“

8 Direktyvos 2003/87 10a straipsnis „Nemokamo apyvartinių taršos leidimų suteikimo pereinamuoju laikotarpiu Bendrijos taisyklės“ suformuluotas taip:

„1. Ne vėliau kaip 2010 m. gruodžio 31 d. Komisija priima visai Bendrijai taikomas ir visiškai suderintas įgyvendinimo priemones dėl apyvartinių taršos leidimų paskirstymo pagal 4, 5, 7 ir 12 dalis, įskaitant 19 dalies suderintam taikymui būtinas nuostatas.

Tokios priemonės, skirtos šios direktyvos neesminėms nuostatoms iš dalies pakeisti ją papildant, priimamos laikantis 23 straipsnio 3 dalyje nurodytos reguliavimo procedūros su tikrinimu.

Pirmoje pastraipoje nurodytomis priemonėmis kiek įmanoma apibrėžiami visos Bendrijos *ex ante* santykiniai taršos rodikliai siekiant užtikrinti, kad leidimai būtų skirstomi skatinant mažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas bei naudoti efektyviai energiją vartojančias technologijas, atsižvelgiant į efektyviausius metodus, pakaitalus, alternatyvius gamybos procesus, didelio naudingumo termofikaciją, veiksmingą energijos gaminimą iš dujų atliekų, biomasės naudojimą ir anglies dioksido surinkimą, transportavimą bei saugojimą ten, kur yra tokie įrenginiai, ir kad nebūtų skatinama didinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų. Nemokami leidimai jokiai elektros energijos gamybai nesuteikiami, išskyrus 10c straipsnyje numatytus atvejus ir elektrą, gaminamą iš dujų atliekų.

Iš esmės, kiekvienam sektoriui ir jo pošakiui taikomas santykinis taršos rodiklis apskaičiuojamas nuo galutinio produkto, o ne nuo žaliavų, siekiant, kad per visą atitinkamo sektoriaus arba jo pošakio gamybos procesą būtų kuo labiau sumažintos šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos ir padidėtų energijos naudojimo efektyvumas.

Apibrėždama principus, pagal kuriuos nustatomi atskirų sektorių *ex ante* santykiniai taršos rodikliai, Komisija konsultuojasi su suinteresuotomis šalimis, įskaitant atitinkamus sektorius.

Bendrijai patvirtinus tarptautinį susitarimą dėl klimato kaitos, pagal kurį šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas privaloma sumažinti tiek, kiek ir Bendrijoje, Komisija peržiūri tas priemones ir numato, kad nemokami apyvartiniai taršos leidimai suteikiami tik tuomet, kai tai visiškai pagrįsta atsižvelgiant į tą susitarimą.

2. Apibrėžiant principus, pagal kuriuos nustatomi atskirų sektorių ar jų pošakių *ex ante* santykiniai taršos rodikliai, išeities tašku nurodomos 10 % veiksmingiausių sektoriaus arba jo pošakio įrenginių Bendrijoje vidutinės eksploatavimo charakteristikos 2007–2008 m. Komisija konsultuojasi su suinteresuotomis šalimis, įskaitant atitinkamus sektorius ir jų pošakius.

14 ir 15 straipsniuose nurodytuose reglamentuose nustatomos suderintos su šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijomis pramoninių procesų metu susijusių stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo taisyklės, skirtos *ex ante* santykinių taršos rodiklių nustatymui.

3. Pagal 4 ir 8 dalis ir nepaisant 10c straipsnio, elektros energijos gamybos įrenginiams, anglies dioksido surinkimo įrenginiams, transportavimo vamzdynams arba saugykloms nemokami apyvartiniai taršos leidimai nesuteikiami.

4. Šilumos gamybai ar vėsinimui nemokami apyvartiniai taršos leidimai suteikiami centriniam šildymui ir didelio naudingumo termofikacijai, kaip apibrėžta Direktyvoje 2004/8/EB, siekiant patenkinti ekonomiškai pagrįstą paklausą. Po 2013 m. kiekvienais metais bendras minėtiems įrenginiams tokiai šilumos gamybai suteikiamų apyvartinių taršos leidimų skaičius koreguojamas taikant 9 straipsnyje nurodytą linijinį koeficientą.

5. Didžiausias metinis apyvartinių taršos leidimų skaičius, pagal kurį apskaičiuojamas leidimų skaičius įrenginiams, kurių neapima 3 dalis ir kurie nėra nauji rinkos dalyviai, negali viršyti šios sumos:

a) viso metinio Bendrijos apyvartinių taršos leidimų kiekio, nustatyto pagal 9 straipsnį, padauginto iš bendros vidutinės patikrintos šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos 2005–2007 m. iš įrenginių, įtrauktų į Bendrijos sistemą 2008–2012 m., dalies, kurią išmetė įrenginiai, kurių neapima 3 dalis;

b) bendros vidutinės patikrintos šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos 2005–2007 m. iš įrenginių, kurie į Bendrijos sistemą įtraukti tik nuo 2013 m. ir kurių neapima 3 dalis, pakoreguoto taikant 9 straipsnyje nurodytą linijinį koeficientą.

Prireikus taikomas [pataisos koeficientas].

<...>

7. Penki procentai viso Bendrijos apyvartinių taršos leidimų kiekio, nustatyto pagal 9 ir 9a straipsnius 2013–2020 m. laikotarpiui, atidedami naujiems rinkos dalyviams – tai didžiausias leidimų kiekis, kurį galima paskirstyti naujiems rinkos dalyviams vadovaujantis pagal šio straipsnio 1 dalį priimtomis taisyklėmis. <...>

Paskirstytų apyvartinių taršos leidimų kiekis koreguojamas taikant 9 straipsnyje nurodytą linijinį koeficientą.

Naujų rinkos dalyvių vykdomai elektros energijos gamybos veiklai nemokami leidimai nesuteikiami.

<...>

11. Laikantis 10b straipsnio, pagal šio straipsnio 4–7 dalis nemokamai suteikiamų apyvartinių taršos leidimų skaičius 2013 m. yra 80 % leidimų skaičiaus, nustatyto taikant 1 dalyje minėtas priemones, o vėliau, siekiant, kad 2027 m. nemokamų apyvartinių taršos leidimų visai nebūtų skiriama, nemokamai suteikiamų leidimų skaičius mažėja kiekvienais metais vienodomis dalimis, taigi 2020 m. suteikiama 30 % nemokamų apyvartinių taršos leidimų.

<...>“

9 Direktyvos 2003/87 11 straipsnio 2 dalyje numatyta:

„Ne vėliau kaip kiekvienų metų vasario 28 d. kompetentingos institucijos išduoda tais metais paskirstytinus apyvartinius taršos leidimus, kurių skaičius nustatomas pagal 10, 10a ir 10c straipsnius.“

10 Šios direktyvos 23 straipsnio 3 dalyje nustatyta:

„Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomos Sprendimo 1999/468/EB 5a straipsnio 1–4 dalys ir 7 straipsnis, atsižvelgiant į to sprendimo 8 straipsnį.“

Direktyva 2009/29/EB

11 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/29/EB, iš dalies keičiančios Direktyvą 2003/87/EB, siekiant patobulinti ir išplėsti Bendrijos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą (OL L 140, p. 63), 3, 5, 13, 14, 19 ir 21 konstatuojamosios dalys suformuluotos taip:

„(3) 2007 m. kovo mėn. Europos Vadovų Taryba tvirtai įsipareigojo iki 2020 m. bendrą šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų kiekį Bendrijoje sumažinti bent 20 %, palyginti su 1990 m. lygiu, arba 30 %, jei kitos išsivysčiusios šalys įsipareigos panašiai sumažinti emisijų kiekį, o ekonomiškai labiau pažengusios besivystančios šalys tinkamai prisidės prie šio tikslo, atsižvelgdamos į savo įsipareigojimus ir galimybes. Iki 2050 m. bendrą šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų kiekį reikėtų sumažinti ne mažiau kaip 50 %, palyginti su 1990 m. <...>

<...>

(5) Norint padėti siekti šių ilgalaikių tikslų, reikėtų numatyti prognozuojamą seką, pagal kurią turėtų būti mažinamos įrenginių, kuriems taikoma Bendrijos sistema, emisijos. Kad būtų galima rentabiliai įvykdyti Bendrijos įsipareigojimą bent 20 %, palyginti su 1990 m., sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas, iki 2020 m. tiems įrenginiams pagal suteiktus apyvartinius taršos leidimus leidžiamos emisijos turėtų būti 21 % mažesnės už jų 2005 m. emisijas.

<...>

(13) Visas Bendrijos apyvartinių taršos leidimų kiekis turėtų būti mažinamas tolygiai, skaičiuojant nuo 2008–2012 m. laikotarpio vidurio ir užtikrinant, kad ilgainiui taikant apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą emisijos mažėtų laipsniškai ir prognozuojamai. Kad Bendrijos sistema rentabiliai padėtų įvykdyti Bendrijos įsipareigojimą iki 2020 m. bendrą emisijų kiekį sumažinti bent 20 %, apyvartinių taršos leidimų kiekis per metus turėtų sumažėti 1,74 %, palyginti su apyvartinių taršos leidimų, kuriuos valstybės narės išduoda pagal Komisijos sprendimus dėl 2008–2012 m. valstybių narių nacionalinių paskirstymo planų, kiekiu.

(14) <...> Kai 2008–2012 m. laikotarpio apyvartiniai taršos leidimai bus išduoti, Komisija paskelbs visą Bendrijos apyvartinių taršos leidimų kiekį. Visą Bendrijos apyvartinių taršos leidimų kiekį reikėtų pakoreguoti atsižvelgiant į įrenginius, kuriems Bendrijos sistema pradedama taikyti arba kurie išbraukiami iš sistemos 2008–2012 m. arba nuo 2013 m.

(19) Dėl šių priežasčių nuo 2013 m. elektros energijos sektoriuje turėtų būti taisyklė, kad visi leidimai parduodami aukcione, atsižvelgiant į jo galimybes perkelti padidėjusią CO_2 kainą, o už CO_2 surinkimą ir geologinį saugojimą nereikėtų teikti nemokamų leidimų, nes paskata tai daryti atsiranda todėl, kad emisijų, kurios yra saugomos, apyvartinių taršos leidimų atsisakyti nereikalaujama. <...>

<...>

(21) Kitiems Bendrijos sistemai priklausantiems sektoriams reikėtų numatyti pereinamojo laikotarpio sistemą, pagal kurią 2013 m. nemokamų apyvartinių taršos leidimų kiekis būtų 80 % kiekio, kuris atitinka tų įrenginių 2005–2007 m. viso Bendrijos emisijų kiekio procentinę dalį, kaip viso metinio Bendrijos apyvartinių taršos leidimų kiekio proporcija. Po to, siekiant, kad 2027 m. nemokamų apyvartinių taršos leidimų visai nebūtų skiriama, nemokamų apyvartinių taršos leidimų kiekį reikėtų mažinti kiekvienais metais vienodomis dalimis taip, kad 2020 m. liktų 30 % nemokamų apyvartinių taršos leidimų.“

Sprendimas 2011/278

12 Sprendimo 2011/278 21 ir 32 konstatuojamosios dalys suformuluotos taip:

„(21) jei du ar daugiau įrenginių keičiasi išmatuojama šiluma, nemokamų [leidimų] skaičius turėtų būti apskaičiuojamas remiantis įrenginio suvartojamos šilumos kiekiu ir atsižvelgiant į anglies dioksido nutekėjimo riziką. Taigi siekiant užtikrinti, kad suteiktinų nemokamų [leidimų] skaičius būtų nepriklausomas nuo šilumos tiekimo struktūros, [leidimai] turėtų būti suteikiami šilumos naudotojui;

(32) be to, nustatant produktų santykinius taršos rodiklius derėtų atsižvelgti į efektyvų energijos regeneravimą iš dujų atliekų ir su jų naudojimu susijusių išmetamųjų ŠESD [šiltnamio efektą sukeliančių dujų] kiekį. Todėl nustatant produktų, kuriuos gaminant susidaro dujų atliekos, santykinių taršos rodiklių vertes daugeliu atvejų atsižvelgta į anglies dioksido kiekį šiose dujų atliekose. Jei dujų atliekos iš gamybos proceso eksportuojamos už atitinkamo produkto santykinio taršos rodiklio sistemos ribų ir sudeginamos pagaminant šilumą, kuriai netaikomi I priede nustatyti procesai ir jų santykiniai taršos rodikliai, į susijusias išmetamąsias ŠESD turėtų būti atsižvelgiama skiriant papildomus [leidimus] remiantis šilumos arba kuro santykiniais taršos rodikliais. Siekiant, kad taikant bendrą principą dėl elektros energijos gamybos nesuteikti jokių nemokamų [leidimų] nebūtų be reikalo iškreipta pramonės įrenginiams tiekiamos elektros energijos rinkos konkurencija, ir atsižvelgiant į tai, kad anglies dioksido kaina įskaičiuota į elektros energijos kainą, derėtų nustatyti, kad tais atvejais, kai dujų atliekos iš gamybos proceso eksportuojamos už atitinkamo produkto santykinio taršos rodiklio sistemos ribų ir sudeginamos pagaminant elektros energiją, nebūtų suteikiama jokių papildomų [leidimų], išskyrus tuos, kurie yra susiję su dujų atliekose esančio anglies dioksido kiekiu ir yra įskaičiuoti į atitinkamo produkto santykinį taršos rodiklį.“

13 Sprendimo 2011/278 10 straipsnis suformuluotas taip:

„<...>

2. Kad galėtų tai apskaičiuoti, pirmiausia valstybės narės nustato preliminarų metinį kiekvienai įrenginio technologinio proceso daliai atskirai suteiktinų nemokamų leidimų skaičių, kaip nurodyta toliau:

a) preliminarus metinis kiekvienai įrenginio technologinio proceso daliai, susijusiai su konkretaus produkto santykiniu taršos rodikliu, konkrečiais metais suteiktinų nemokamų [leidimų] skaičius atitinka to produkto santykinio taršos rodiklio vertę, nurodytą I priede, padaugintą iš ankstesnio laikotarpio su tuo produktu susijusio veiklos lygio vertės;

b) ir:
   i) preliminarus metinis įrenginio technologinio proceso daliai, susijusiai su šilumos santykiniu taršos rodikliu, konkrečiais metais suteiktinų nemokamų [leidimų] skaičius atitinka išmatuojamos šilumos santykinio taršos rodiklio vertę, nurodytą I priede, padaugintą iš suvartotos šilumos ankstesnio laikotarpio su šiluma susijusio veiklos lygio vertės;
   ii) preliminarus metinis įrenginio technologinio proceso daliai, susijusiai su kuro santykiniu taršos rodikliu, konkrečiais metais suteiktinų nemokamų [leidimų] skaičius atitinka kuro santykinio taršos rodiklio vertę, nurodytą I priede, padaugintą iš suvartoto kuro ankstesnio laikotarpio su kuru susijusio veiklos lygio vertės;
   iii) preliminarus metinis įrenginio technologinio proceso daliai, susijusiai su proceso metu išsiskiriančiomis ŠESD, konkrečiais metais suteiktinų nemokamų [leidimų] skaičius atitinka ankstesnio laikotarpio su proceso metu išsiskiriančiomis ŠESD susijusio veiklos lygio vertę, padaugintą iš 0,9700.

<...>

9. Galutinis bendras metinis kiekvienam esamam įrenginiui, išskyrus įrenginius, kuriems taikoma Direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnio 3 dalis, suteikiamų nemokamų [leidimų] skaičius yra preliminarus bendras metinis kiekvienam įrenginiui suteiktinų nemokamų [leidimų] skaičius, nustatytas pagal 7 dalį, padaugintas iš [pataisos koeficiento], nustatyto pagal 15 straipsnio 3 dalį.

Įrenginių, kuriems taikoma Direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnio 3 dalis ir kurie atitinka nemokamo [leidimų] suteikimo reikalavimus, galutinis bendras metinis nemokamai suteikiamų [leidimų] skaičius yra preliminarus bendras metinis kiekvienam įrenginiui suteiktinų nemokamų [leidimų] skaičius, nustatytas pagal 7 dalį, kuris kasmet pakoreguojamas taikant Direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnio 4 dalyje nustatytą linijinį koeficientą, kaip atskaitos tašką naudojant preliminarų bendrą metinį nemokamų [leidimų], suteiktinų atitinkamam įrenginiui 2013 m., skaičių.

<...>“

14 Sprendimo 2011/278 15 straipsnyje „Nacionalinės įgyvendinimo priemonės“ nurodyta:

„1. Pagal Direktyvos [2003/87] 11 straipsnio 1 dalį valstybės narės iki 2011 m. rugsėjo 30 d., naudodamosi Komisijos pateiktu elektroniniu šablonu, jai pateikia savo teritorijoje esančių įrenginių, kuriems taikoma Direktyva [2003/87], įskaitant pagal 5 straipsnį nustatytus įrenginius, sąrašą.

<...>

3. Gavusi šio straipsnio 1 dalyje nurodytą sąrašą, Komisija įvertina kiekvieno įrenginio įtraukimą į tą sąrašą ir su kiekvienu įrenginiu susijusius preliminarius bendrus metinius nemokamų [leidimų] skaičius.

Gavusi visų valstybių narių pranešimus, kuriuose nurodyti preliminarūs bendri metiniai 2013–2020 m. laikotarpiu suteiktinų nemokamų [leidimų] skaičiai, Komisija nustato [pataisos koeficientą], kaip nurodyta Direktyvos [2003/87] 10a straipsnio 5 dalyje. Tas koeficientas nustatomas lyginant preliminarių bendrų metinių 2013–2020 m. įrenginiams, kurie nėra elektros energijos gamybos įrenginiai, suteiktinų nemokamų [leidimų] skaičių sumą, netaikant VI priede nurodytų koeficientų, su metiniu pagal Direktyvos [2003/87] 10 straipsnio 5 dalį apskaičiuotu [leidimų], skirtinų įrenginiams, kurie nėra elektros energijos gamybos įrenginiai ar nauji rinkos dalyviai, skaičiumi, atsižvelgiant į atitinkamą bendro metinio visos Sąjungos kiekio, nustatyto pagal tos direktyvos 9 straipsnį, dalį, ir į atitinkamą išmetamųjų ŠESD, kurios į Sąjungos [apyvartinių taršos leidimų] sistemą įtraukiamos tik nuo 2013 m., kiekį.“

4. Jei Komisija neprieštarauja įrenginio, įskaitant preliminarų jam suteiktiną bendrą metinį nemokamų [leidimų] skaičių, įrašymui į tą sąrašą, atitinkama valstybė narė po to nustato galutinį metinį 2013–2020 m. laikotarpiu suteiktinų nemokamų [leidimų] skaičių pagal šio sprendimo 10 straipsnio 9 dalį.

<...>“

Sprendimas 2013/448

15 Sprendimo 2013/448 22, 23 ir 25 konstatuojamosios dalys suformuluotos taip:

„(22) Direktyvos [2003/87] 10a straipsnio 5 dalyje nustatomos didžiausio metinio apyvartinių taršos leidimų skaičiaus, pagal kurį apskaičiuojamas nemokamų leidimų, suteikiamų įrenginiams, kuriems netaikoma minėtos direktyvos 10a straipsnio 3 dalis, skaičius, ribos. Šias ribas sudaro

du Direktyvos [2003/87] 10a straipsnio 5 dalies a ir b punktuose nurodyti elementai – juos abu nustatė Komisija, remdamasi pagal minėtos direktyvos 9 ir 9a straipsnius nustatytais skaičiais, viešai prieinamais Sąjungos registro duomenimis ir valstybių narių pateikta informacija, visų pirma susijusia su ŠESD kiekio, išmetamo iš elektros gamybos įrenginių ir kitų įrenginių, kurie neatitinka minėtos direktyvos 10a straipsnio 3 dalyje nurodytų nemokamų leidimų suteikimo reikalavimų, dalimi, ir patikrintais ŠESD kiekiais, 2005–2007 m. išmestais iš įrenginių, kurie į ES [apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą] įtraukti tik nuo 2013 m., jei įmanoma, atsižvelgdama į naujausius su šiltnamio efektą sukeliančių dujų įtakos visuotiniam atšilimui potencialu susijusius mokslinius duomenis;

(23) Direktyvos [2003/87] 10a straipsnio 5 dalyje nustatyta riba negali būti viršyta ir tai užtikrinama taikant [metinį] [pataisos koeficientą], kuriuo, jei būtina, sumažinamas nemokamų leidimų skaičius visiems įrenginiams, atitinkantiems nemokamų leidimų suteikimo visiems vienodomis sąlygomis, reikalavimus. Kai valstybės narės, remdamosi preliminariais suteikti numatytų leidimų skaičiais ir šiuo sprendimu, nustato galutinius įrenginiams numatytų suteikti leidimų skaičius, jos atsižvelgia į šį koeficientą. Sprendimo [2011/278] 15 straipsnio 3 dalyje [iš] Komisijos reikalaujama nustatyti įvairiems sektoriams taikomą pataisos koeficientą palyginant valstybių narių pateiktų preliminarių bendrų metinių nemokamų leidimų skaičių sumą su Direktyvos [2003/278] 10a straipsnio 5 dalyje nustatyta riba minėtame straipsnyje nustatytu būdu;

<...>

(25) Direktyvos [2003/87] 10a straipsnio 5 dalyje nustatyta riba yra 809 315 756 leidimų 2013 m. Siekdama nustatyti šią ribą, Komisija visų pirma iš valstybių narių ir EEE narėmis esančių ELPA valstybių surinko informaciją apie tai, ar įrenginiai priskiriami prie elektros energijos gamybos ar kitų įrenginių, kuriems taikoma Direktyvos [2003/87] 10a straipsnio 3 dalis. Tada Komisija nustatė, kokia ŠESD kiekio dalis 2005–2007 m. buvo išmesta iš įrenginių, kuriems ta nuostata netaikoma, bet kurie buvo įtraukti į ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą 2008–2012 m. Tada Komisija šią 34,78289436 % dalį panaudojo kiekiui, nustatomam pagal Direktyvos [2003/87] 9 straipsnį, apskaičiuoti (1 976 784 044 leidimų). Po to prie gauto rezultato Komisija pridėjo 121 733 050 leidimų skaičių, grindžiamą patikrintų metinių 2005–2007 m. iš atitinkamų įrenginių išmestų ŠESD kiekių vidurkiu, atsižvelgdama į nuo 2013 m. pakitusią ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos taikymo apimtį. Viršutinei ribai pakoreguoti Komisija naudojo valstybių narių ir EEE narėmis esančių ELPA valstybių pateiktą informaciją. Jei patikrintų metinių 2005–2007 m. išmestų ŠESD kiekių duomenų gauta nebuvo, Komisija kiek įmanoma ekstrapoliavo atitinkamus patikrintus metinius vėlesniais metais išmestus ŠESD kiekius, taikydama 1,74 % koeficientą atvirkštine tvarka. Dėl šiuo tikslu naudotos informacijos ir duomenų Komisija konsultavosi su valstybių narių institucijomis ir gavo jų patvirtinimą. Direktyvos [2003/87] 10a straipsnio 5 dalyje nustatytą ribą palyginus su preliminarių metinių nemokamų leidimų skaičių suma, netaikant Sprendimo [2011/278] VI priede nurodytų faktorių, gaunamas metinis įvairiems sektoriams taikomas pataisos koeficientas, pateiktas šio sprendimo II priede.“

16 Sprendimo 2013/448 4 straipsnyje numatyta:

„Direktyvos [2003/87] 10a straipsnio 5 dalyje nurodytas ir pagal Sprendimo [2011/278] 15 straipsnio 3 dalį nustatytas [pataisos koeficientas] pateiktas šio sprendimo II priede.“

17 Sprendimo 2013/448 18 straipsnyje numatyta:

„Metai	Įvairiems sektoriams taikomas pataisos koeficientas
2013	94,272151 %
2014	92,634731 %
2015	90,978052 %
2016	89,304105 %
2017	87,612124 %
2018	85,903685 %
2019	84,173950 %
2020	82,438204 %“

Pagrindinės bylos ir prejudiciniai klausimai

Bylose C-191/14 ir C-192/14

18 *Borealis Polyolefine GmbH* (toliau – *Borealis*) ir *OMV Refining & Marketing GmbH* (toliau – OMV) atitinka nemokamų leidimų suteikimo 2013–2020 m. kriterijus. *Bundesminister für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft* (federalinis žemės ir miškų ūkio, aplinkos ir vandens ūkio ministras), taikydamas pataisos koeficientą, sprendimais nustatė galutinį leidimų, numatytų suteikti *Borealis* ir OMV už šį laikotarpį, skaičių.

19 Šiuos sprendimus *Borealis* ir OMV (atitinkamai bylose C-191/14 ir C-192/14) apskundė *Landesverwaltungsgericht Niederösterreich* (Žemutinės Austrijos apygardos administracinis teismas). Grįsdamos savo skundus, jos pirmiausia teigia, kad Komisijos sprendimai dėl suderinto nemokamų leidimų suteikimo yra iš dalies negaliojantys. Iš tiesų Sprendimo 2011/278 15 straipsnio 3 dalis, kurioje nustatomos pataisos koeficiento apskaičiavimo sąlygos, ir Sprendimo 2013/448 4 straipsnis, pagal kurį Komisija nustatė šį koeficientą, pakeitė esmines Direktyvos 2003/87 nuostatas, pirmiausia jos 10a straipsnio 5 dalį. Taigi abi pirmiau minėtos nuostatos yra neteisėtos ir nacionaliniai sprendimai, kuriuose taikomas šis koeficientas, – taip pat neteisėti.

20 Šiomis aplinkybėmis *Landesverwaltungsgericht Niederösterreich* (Žemutinės Austrijos apygardos administracinis teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar Sprendimas 2013/448 negalioja ir prieštarauja Direktyvos 2003/87 10a straipsnio 5 daliai tiek, kiek juo į apskaičiavimo pagrindą pagal šios direktyvos 10a straipsnio 5 dalies pirmos pastraipos a ir b punktus neįtraukiamos emisijos, susijusios su dujų atliekomis, kurios pagamintos įrenginiuose, patenkančiuose į Direktyvos 2003/87 I priedą, ir (arba) su šiluma, kurią naudoja įrenginiai, patenkantys į Direktyvos 2003/87 I priedą, ir kuri gaminama termofikacijos įrenginiuose, kuriems leidžiama suteikti nemokamus apyvartinius taršos leidimus pagal Direktyvos 2003/87 10a straipsnio 1 ir 4 dalis ir Sprendimą 2011/278?

2. Ar Sprendimas 2013/448 negalioja ir prieštarauja Direktyvos 2003/87 3e ir 3u straipsniams atskirai ir (arba) kartu su Direktyvos 2003/87 10a straipsnio 5 dalimi tiek, kiek jame nustatyta, kad anglies dioksido (CO_2) emisijos, susijusios su dujų atliekomis, kurios pagamintos įrenginiuose,

patenkančiuose į Direktyvos 2003/87 I priedą, ir (arba) su šiluma, kuri naudojama įrenginiuose, patenkančiuose į Direktyvos 2003/87 I priedą, ir kuri gaunama iš termofikacijos įrenginių, yra „elektros energijos gamybos įrenginio“ emisijos?

3. Ar Sprendimas 2013/448 negalioja ir prieštarauja Direktyvos 2003/87 tikslams tiek, kiek juo sutrikdoma pusiausvyra, kai į apskaičiavimo pagrindą pagal šios direktyvos 10a straipsnio 5 dalies pirmos pastraipos a ir b punktus nėra įtraukiama emisija, susijusi su dujų atliekų deginimu ir su termofikacijos įrenginio pagaminta šiluma, o atsižvelgiant į šį apskaičiavimo pagrindą leidžiama suteikti nemokamus apyvartinius taršos leidimus pagal Direktyvos 2003/87 10a straipsnio 1 ir 4 dalis ir pagal Sprendimą 2011/278?

4. Ar Sprendimas 2011/278 negalioja ir prieštarauja SESV 290 straipsniui ir Direktyvos 2003/87 10a straipsnio 5 daliai tiek, kiek jo 15 straipsnio 3 dalimi iš dalies pakeičiami Direktyvos 2003/87 10a straipsnio 5 dalies pirmos pastraipos a ir b punktai taip, kad vietoj nuorodos į „įrenginius, kurių neapima 3 dalis“, pateikiama nuoroda į „įrenginius, kurie nėra elektros energijos gamybos įrenginiai“?

5. Ar Sprendimas 2013/448 negalioja ir prieštarauja Direktyvos 2003/87 23 straipsnio 3 daliai tiek, kiek šis sprendimas buvo priimtas ne pagal reguliavimo procedūrą su tikrinimu, kuri nustatyta [1999 m. birželio 28 d.] Tarybos sprendimo 1999/468/EB, [nustatančio Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką (OL L 184, p. 23)], 5a straipsnyje ir [2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos] reglamento (ES) Nr. 182/2011, [kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, p. 13)], 12 straipsnyje?

6. Ar Europos pagrindinių teisių chartijos [(toliau – chartija)] 17 straipsnis turi būti suprantamas taip, kad pagal jį draudžiama pasilikti nemokamus apyvartinius taršos leidimus remiantis neteisėtu [pataisos koeficiento] apskaičiavimu?

7. Ar Direktyvos 2003/87 10a straipsnio 5 dalis atskirai ir (arba) kartu su Sprendimo 2011/278 15 straipsnio 3 dalimi turi būti suprantama taip, kad pagal ją draudžiama taikyti nacionalinės teisės nuostatą, kurioje neteisingai apskaičiuotą [pataisos koeficientą], nustatytą Sprendimo 2013/448 4 straipsnyje ir jo II priede, numatyta taikyti nemokamiems apyvartiniams taršos leidimams valstybėje narėje?

8. Ar Sprendimas 2013/448 negalioja ir prieštarauja Direktyvos 2003/87 10a straipsnio 5 daliai tiek, kiek jis apima tik emisiją iš įrenginių, kurie buvo įtraukti į Bendrijos sistemą nuo 2008 m., todėl neapima tos emisijos, kuri susijusi su veikla, kuri buvo įtraukta į Bendrijos sistemą nuo 2008 m. (iš dalies pakeistame Direktyvos 2003/87 I priede), jeigu ši veikla buvo vykdoma įrenginiu, kurie jau buvo įtraukti į Bendrijos sistemą iki 2008 m.?

9. Ar Sprendimas 2013/448 negalioja ir prieštarauja Direktyvos 2003/87 10a straipsnio 5 daliai tiek, kiek jis apima tik emisiją iš įrenginių, kurie buvo įtraukti į Bendrijos sistemą nuo 2013 m., todėl neapima tos emisijos, kuri susijusi su veikla, kuri buvo įtraukta į Bendrijos sistemą nuo 2013 m. (iš dalies pakeistame Direktyvos 2003/87 I priede), jeigu ši veikla buvo vykdoma įrenginiuose, kurie jau buvo įtraukti į Bendrijos sistemą iki 2013 m.?“

Byloje C-295/14

21 2012 m. liepos 2 d. preliminariu sprendimu *Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu* (valstybės sekretorius, atsakingas už infrastruktūrą ir aplinką) įvairioms įmonėms suteikė nemokamus leidimus 2012–2020 m. Šį sprendimą jis pakeitė 2013 m. spalio 29 d. sprendimu, kuriame taikė pataisos koeficientą pagal Direktyvos 2003/87 10a straipsnio 5 dalį.

22 Dėl pastarojo sprendimo *Raad van State* (Valstybės taryba) buvo pateiktas skundas dėl panaikinimo. Grįsdamos savo skundą, pareiškėjos pagrindinėje byloje C-295/14 pirmiausia teigia, kad Sprendimas 2013/448 yra neteisėtas tiek, kiek jame nustatomas pataisos koeficientas nesilaikant Direktyvoje 2003/87 nustatytų reikalavimų. Be to, jos ginčija Sprendimo 2011/278 15 straipsnio 3 dalies, kurioje nustatomos tos pačios direktyvos 10a straipsnio 5 dalyje numatytos pataisos koeficiento nustatymo taisyklės, galiojimą.

23 *Raad van State* (Valstybės taryba) tvirtina, kad kai kurie argumentai, kuriuos pateikia pareiškėjos, siekdamos užginčyti sprendimų 2013/448 ir 2011/278 galiojimą, gali būti pagrįsti. Vis dėlto ji primena, kad iš Sprendimo *TWD Textilwerke Deggendorf* (C-188/92, EU:C:1994:90) matyti, jog asmuo negali remtis Komisijos sprendimo neteisėtumu nacionaliniame teisme tuo atveju, jei jis neabejotinai galėjo Europos Sąjungos Bendrojo Teismo prašyti panaikinti šį sprendimą. Šioje byloje negalima atmesti galimybės, kad šis sprendimas konkrečiai susijęs su šiomis pareiškėjomis pagrindinėje byloje tiek, kiek jos sudaro apibrėžtą ūkio subjektų grupę.

24 Dėl esmės *Raad van State* (Valstybės taryba) klausia, ar Sprendimas 2013/448 yra įgyvendinimo priemonė, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2003/87 10a straipsnio 1 dalį, kuri turėjo būti priimta taikant šios direktyvos 23 straipsnio 3 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu. Vis dėlto *Raad van State* (Valstybės taryba) teigimu, neatmetama galimybė, kad Sprendimo 2011/278 15 straipsnio 3 dalis, kuri buvo priimta pagal šią procedūrą, gali būti teisinis Sprendimo 2013/448 pagrindas.

25 Dėl Direktyvos 2003/87 10a straipsnio 5 dalies *Raad van State* (Valstybės taryba) mano, kad negalima atmesti galimybės, jog pagal šią nuostatą reikalaujama, nustatant pataisos koeficientą, atsižvelgti į emisiją, susijusią, pirma, su dujų atliekų deginimu ir, antra, su termofikacijos įrenginiuose pagaminta šiluma. Tam tikrais atvejais ši nuostata prieštarautų Sprendimo 2011/278 15 straipsnio 3 daliai ir dėl to Sprendimo 2013/448 4 straipsniui. Iš tiesų, iš 15 straipsnio 3 dalies matyti, kad, nustatant pataisos koeficientą, atsižvelgiama tik į emisiją iš įrenginių, kurie nėra elektros energijos gamybos įrenginiai.

26 *Raad van State* (Valstybės taryba) taip pat mano, kad didžiausio leidimų, kurie nuo 2013 m. kasmet gali būti suteikti nemokamai, skaičiaus nustatymas gali prieštarauti Direktyvos 2003/87 10a straipsnio 5 dalies pirmos pastraipos b punktui. Vis dėlto tas teismas nusprendė neteikti dėl to prejudicinio klausimo. Iš tiesų jis mano, kad Nyderlandų Karalystė pateikė Komisijai visus duomenis, reikalingus šiam leidimų skaičiui apskaičiuoti. Iš šios nuostatos, siejamos su Direktyvos 2003/87 9a straipsnio 2 dalimi, matyti, kad ji susijusi su emisija tik iš įrenginių, kurie į leidimų prekybos sistemą įtraukti nuo 2013 m. Pareiškėjos pagrindinėje byloje mano priešingai: emisija iš įrenginių, kurie iki 2013 m. jau buvo įtraukti į leidimų prekybos sistemą, yra svarbi nustatant didžiausią nemokamai suteiktinų leidimų skaičių.

27 *Raad van State* (Valstybės taryba) teigimu, Sprendimas 2013/448 taip pat gali būti neteisėtas dėl to, kad pagal Direktyvos 2003/87 9a straipsnio 2 dalies antrą įtrauką, siejamą su jos 14 straipsnio 1 dalimi, Komisijai pateikti duomenys nebuvo surinkti laikantis 2012 m. birželio 21 d. Komisijos reglamento Nr. 601/2012 dėl išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio stebėsenos ir ataskaitų teikimo pagal Direktyvą 2003/87 (OL L 181, p. 30).

28 Dėl klausimo, ar Sprendimas 2013/448 yra pakankamai pagrįstas, *Raad van State* (Valstybės taryba) mano, kad, pirma, šiame sprendime nėra visos informacijos, svarbios apskaičiuojant pataisos koeficientą, ir, antra, pareiškėjos pagrindinėje byloje C-295/14 negalėjo žinoti visų reikšmingų duomenų.

29 Šiomis aplinkybėmis *Raad van State* (Valstybės taryba) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir Teisingumo Teismui pateikti šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar SESV 263 straipsnio ketvirta pastraipa aiškintina taip, kad įrenginių operatoriai, kuriems nuo 2013 m. galiojo Direktyvos 2003/87 taisyklės dėl prekybos leidimais, išskyrus šios direktyvos 10a straipsnio 3 dalyje nurodytų įrenginių operatorius ir naujus rinkos dalyvius, neabejotinai galėjo pareikšti ieškinį teisme dėl Sprendimo 2013/448 panaikinimo tiek, kiek jame nustatytas [pataisos koeficientas]?

2. Ar Sprendimas 2013/448 tiek, kiek jame nustatytas [pataisos koeficientas], negalioja, nes jis priimtas nesilaikant Direktyvos 2003/87 10a straipsnio 1 dalyje numatytos reguliavimo procedūros su tikrinimu?

3. Ar Sprendimo 2011/278 15 straipsniu pažeidžiama Direktyvos 2003/87 10a straipsnio 5 dalis, nes minėtu straipsniu uždraudžiama nustatant [pataisos koeficientą] įtraukti elektros energijos gamybos įrenginių emisijos kiekį? Jeigu atsakymas būtų teigiamas, kokių pasekmių šis pažeidimas turi Sprendimui 2013/448?

4. Ar Sprendimas 2013/448 negalioja tiek, kiek jame nustatytas [pataisos koeficientas], nes jis pagrįstas ir duomenimis, kurie buvo pateikti siekiant įgyvendinti Direktyvos 2003/87 9a straipsnio 2 dalį, tačiau nebuvo nustatytos šioje dalyje nurodytos, pagal šios direktyvos 14 straipsnio 1 dalį priimtos nuostatos?

5. Ar Sprendimu 2013/448 tiek, kiek jame nustatytas [pataisos koeficientas], pažeidžiamas visų pirma SESV 296 straipsnis arba chartijos 41 straipsnis, nes sprendime tik iš dalies nurodytas apskaičiuojant pataisos koeficientą reikšmingas išmetamųjų teršalų kiekis?

6. Ar Sprendimu 2013/448 tiek, kiek jame nustatytas [pataisos koeficientas], pažeidžiamas visų pirma SESV 296 straipsnis arba chartijos 41 straipsnis, nes šis pataisos koeficientas buvo nustatytas remiantis duomenimis, kurių į prekybą apyvartiniais taršos leidimais įtrauktų įrenginių operatoriai negalėjo žinoti?“

Bylose C-389/14 ir C-391/14–C-393/14

30 *Tribunale amministrativo regionale per il Lazio* (Lacijaus apygardos administracinis teismas) gavo keletą skundų, pirmiausia dėl *Comitato nazionale per la gestione della Direttiva 2003/87/CE e per il supporto nella gestione delle attività di progetto del Protocollo di Kyoto* (Nacionalinis komitetas, skirtas Direktyvai 2003/87/EB įgyvendinti ir paramai vykdant projektinę veiklą pagal Kioto protokolą teikti) sprendimų 29/2013, 10/2014 ir 16/2014, priimtų pagal Sprendimą 2013/448, galiojimo.

31 Tas teismas iš esmės tvirtino, kad Nacionalinio komiteto, skirto Direktyvai 2003/87/EB įgyvendinti ir paramai vykdant projektinę veiklą pagal Kioto protokolą teikti, sprendimai yra neteisėti tiek, kiek juose taikomas pataisos koeficientas, kuris savaime neatitinka šios direktyvos 10a straipsnio 5 dalies.

32 Šiuo klausimu *Tribunale amministrativo regionale per il Lazio* (Lacijaus apygardos administracinis teismas) teigia, kad priimdama Sprendimą 2013/448 Komisija pakeitė esminius Direktyvos 2003/87 elementus. Jis nurodo, kad pagal šios direktyvos 10a straipsnio 5 dalį pataisos koeficientas turi būti nustatomas atsižvelgiant į emisiją iš įrenginių, kurių neapima 10a straipsnio 3 dalis. Iš nuorodos į pastarąją nuostatą matyti, kad Komisija, siekdama nustatyti šį koeficientą, turėjo atsižvelgti į emisiją, susidariusią vykdant visų šioje nuostatoje nenumatytų rūšių veiklą. Taip yra dėl emisijos, susijusios, pirma, su dujų atliekų deginimu ir, antra, su termofikacijos įrenginiuose pagaminta šiluma. Dėl

Komisijos požiūrio atsirado asimetriškas emisijos, kurią vykdyti gali būti suteikiami nemokami leidimai, ir faktiškai suteiktų leidimų tarpusavio ryšys. Tokia asimetrija prieštarauja Direktyvos 2003/87 tikslams, išplaukiantiems pirmiausia iš jos 10a straipsnio.

33 Be to, *Tribunale amministrativo regionale per il Lazio* (Lacijaus apygardos administracinis teismas) teigia, kad pataisos koeficiento taikymas gali pažeisti operatorių teisėtus lūkesčius dėl teisės žinoti galutinį preliminariai suteiktų leidimų skaičių prieš taikant pataisos koeficientą.

34 Dėl Sprendimo 2013/448 motyvavimo *Tribunale amministrativo regionale per il Lazio* (Lacijaus apygardos administracinis teismas) mano, kad jis yra nepakankamai motyvuotas. Neturint informacijos apie duomenis, kuriais konkrečiai naudojosi Komisija, negalima suprasti priežasčių, dėl kurių būtina taikyti didesnį pataisos koeficientą, negu nustatytas sprendime.

35 Be to, šiuo sprendimu neatsižvelgta į sąvokos „kurą deginantis įrenginys“ aiškinimo pakeitimus, priimtus prekybos pirmojo laikotarpio pabaigoje (2005–2007 m.). Tiesa, Komisija nurodė, kad emisija, susidariusi vykdant tam tikrų rūšių deginimo, vykstančio įrenginiuose, kurie kai kurių valstybių narių nebuvo laikomi „kurą deginančiais įrenginiais“, veiklą, turėjo būti laikoma tokia emisija ir kad į ją reikėjo atsižvelgti nuo 2008 m. Tačiau ši institucija nustatė pataisos koeficientą atsižvelgdama tik į emisiją, užregistruotą nepriklausomame sandorių žurnale 2005–2007 m., kuriame nebuvo įtraukta šių įrenginių emisija.

36 *Tribunale amministrativo regionale per il Lazio* (Lacijaus apygardos administracinis teismas) teigimu, dėl Direktyvos 2003/87 taikymo srities išplėtimo 2013 m. taip pat atsiranda klaidų, kurios gali turėti įtakos Sprendimo 2013/448 galiojimui. Iš tiesų duomenys, kuriuos pagal šios direktyvos 9a straipsnio 2 dalį pateikia valstybės narės ir kuriuos naudoja Komisija, nustatydama tos pačios direktyvos 10a straipsnio 5 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodytą sumą, yra nesuderinami. Visų pirma, Nyderlandų Karalystė pateikė Komisijai tik duomenis, susijusius su emisija iš įrenginių, kuriems Direktyva 2003/87 pirmą kartą taikyta nuo 2013 m. Be šių duomenų, Belgijos Karalystė ir Prancūzijos Respublika taip pat atsiuntė duomenis, susijusius ir su įrenginių, kuriems Direktyva 2003/87 taikyta ir anksčiau, emisija, atsiradusia dėl nuo 2013 m. į šios direktyvos taikymo sritį įtrauktos veiklos. Be to, *Tribunale amministrativo regionale per il Lazio* (Lacijaus apygardos administracinis teismas) pažymi, kad Sprendimas 2013/448 nebuvo priimtas pagal direktyvos 10a straipsnio 1 dalyje ir 23 straipsnio 3 dalyje numatytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu ir šiuo požiūriu galėtų būti laikomas negaliojančiu.

37 Šiomis aplinkybėmis *Tribunale amministrativo regionale per il Lazio* (Lacijaus apygardos administracinis teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar Sprendimas 2013/448 <...> negalioja dėl to, kad, apskaičiuojant nemokamai suteiktinų apyvartinių taršos leidimų skaičių, neatsižvelgta į emisijos, susijusios su dujų atliekomis arba metalurgijos procesų dujomis, ir emisijos, susijusios su šiluma, pagaminta termofikacijos būdu, dalį, taip pažeidžiant SESV 290 straipsnį ir Direktyvos 2003/87 1, 4 ir 5 dalis, viršijant šios direktyvos suteiktus įgaliojimus ir prieštaraujant direktyvos tikslams (skatinti efektyvaus energijos vartojimo technologijas ir saugoti ekonominės plėtros ir užimtumo poreikius)?

2. Ar Sprendimas 2013/448 <...> negalioja atsižvelgiant į ESS 6 straipsnį dėl to, kad prieštarauja Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos[, pasirašytos 1950 m. lapkričio 4 d. Romoje,] (EŽTK) Pirmojo protokolo 1 straipsniui ir tos pačios konvencijos 17 straipsniui, nes nepagrįstai pažeidė bendrovių pareiškėjų teisėtus lūkesčius išlaikyti turtą, kurį sudaro preliminariai suteiktas ir pagal direktyvos nuostatas bendrovėms priklausantis apyvartinių taršos leidimų skaičius, o tai lėmė su minėtu turtu susijusios ekonominės naudos negavimą?

3. Ar Sprendimas 2013/448 tiek, kiek jame apibrėžtas pataisos koeficientas, negalioja dėl to, kad šiuo sprendimu pažeidžiama SESV 296 straipsnio 2 dalis ir chartijos 41 straipsnis, nes nėra tinkamai pagrįstas?

4. Ar Sprendimas 2013/448 tiek, kiek jame apibrėžtas pataisos koeficientas, negalioja dėl to, kad šiuo sprendimu pažeidžiama Direktyvos 2003/87 10a straipsnio 5 dalis ir ESS 5 straipsnio 4 dalyje nustatytas proporcingumo principas, be to, kad šis sprendimas yra ydingas dėl nepakankamai paaiškinto apskaičiavimo metodo ir vertinimo klaidos, nes, apskaičiuojant didžiausią nemokamai suteiktinų apyvartinių taršos leidimų skaičių (šis duomuo svarbus apibrėžiant pataisos koeficientą), neatsižvelgta į sąvokos „kurą deginantis įrenginys“ aiškinimo pakeitimų, priimtų laikotarpiu tarp pirmojo (2005–2007 m.) ir antrojo (2008–2012 m.) Direktyvos 2003/87 įgyvendinimo etapų, pasekmes?

5. Ar Sprendimas 2013/448 tiek, kiek jame apibrėžtas pataisos koeficientas, negalioja dėl to, kad juo pažeidžiama Direktyvos 2003/87 10a straipsnio 5 dalis ir Direktyvos 2003/87 9a straipsnio 2 dalis ir kad jame nepakankamai paaiškintas apskaičiavimo metodas ir vertinimo klaida, atsižvelgiant į tai, kad, apskaičiuojant didžiausią nemokamai suteiktinų leidimų skaičių (šis duomuo svarbus apibrėžiant pataisos koeficientą), remtasi valstybių narių pateiktais tarpusavyje nesuderintais nenuosekliais duomenimis, pagrįstais skirtingu Direktyvos 2003/87/EB 9a straipsnio 2 dalies aiškinimu?

6. Ar Sprendimas 2013/448 tiek, kiek jame apibrėžtas pataisos koeficientas, negalioja dėl to, kad juo pažeidžiamos Direktyvos 2003/87 10a straipsnio 1 dalyje ir 23 straipsnio 3 dalyje nustatytos procedūros taisyklės?“

Bylų sujungimas siekiant priimti bendrą sprendimą

38 Atsižvelgiant į tai, kad visi klausimai yra susiję, ir tai patvirtinus per teismo posėdį, pagal Teismo procedūros reglamento 54 straipsnį reikia sujungti visas bylas, kad būtų galima priimti bendrą sprendimą.

Dėl prašymo atnaujinti žodinę proceso dalį

39 2015 m. lapkričio 12 d. paskelbus generalinės advokatės išvadą, Teisingumo Teismo kanceliarija 2016 m. kovo 7 d. gavo *BP Raffinaderij Rotterdam BV ir kt.* dokumentą, kuriame jos prašė atnaujinti žodinę proceso dalį. Grįsdamos savo prašymą, šios įmonės iš esmės tvirtino, kad Direktyvos 2003/87 10a straipsnio 5 dalies b punkto aiškinimas, kuris pateikiamas minėtoje išvadoje, yra neteisingas.

40 Reikia pažymėti, kad, išklausęs generalinį advokatą, Teisingumo Teismas gali bet kada nutarti atnaujinti žodinę proceso dalį pagal savo Procedūros reglamento 83 straipsnį – pirmiausia, jeigu mano, kad jam nepateikta pakankamai informacijos, arba jeigu nagrinėjant bylą reikia remtis argumentu, dėl kurio šalys ar Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 23 straipsnyje nurodyti suinteresuotieji asmenys nepateikė nuomonės (Sprendimo *Nordzucker*, C-148/14, EU:C:2015:287, 24 punktas).

41 Šioje byloje taip nėra. Iš tiesų per rašytinę ir žodinę proceso dalis *BP Raffinaderij Rotterdam BV ir kt.*, kaip ir kitos į bylą įstojusios šalys, pateikė savo argumentus dėl Direktyvos 2003/87 10a straipsnio 5 dalies b punkto aiškinimo. Taigi, išklausęs generalinę advokatę, Teisingumo Teismas mano, kad jis turi pakankamai informacijos, reikalingos sprendimui priimti, ir kad nagrinėjant bylą nereikia remtis argumentais, dėl kurių nebuvo pateikta nuomonės.

42 Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, Teisingumo Teismas mano, kad nereikia atnaujinti žodinės proceso dalies.

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl priimtinumo

43 Pirmuoju klausimu *Raad van State* (Valstybės taryba) išreiškia abejonių dėl prašymų priimti prejudicinį sprendimą, susijusių su Sprendimo 2013/448 galiojimu, priimtinumo atsižvelgiant į Teisingumo Teismo praktiką, suformuluotą Sprendime *TWD Textilwerke Deggendorf* (C-188/92, EU:C:1994:90).

44 Be to, Nyderlandų vyriausybė mano, kad Sprendimo 2013/448 4 straipsnis, nustatantis pataisos koeficientą, yra tiesiogiai susijęs su įmonėmis, šiltnamio efektą sukeliančių dujų šaltiniais. Šis koeficientas leidžia sumažinti nemokamai suteiktinų leidimų skaičių, jį taikydamos, valstybės narės neturi jokios diskrecijos. Be to, minėtas sprendimas taip pat yra konkrečiai susijęs su įmonėmis, kaip tai aiškinama pagal Sprendimą *Stichting Woonpunt ir kt. / Komisija* (C-132/12 P, EU:C:2014:100). Kaip apyvartinius taršos leidimus turinčios įmonės, jos priklauso uždaram ūkio subjektų ratui. Joms, turinčioms tokį statusą, nacionalinės valdžios institucijos laikinai suteikė nemokamų leidimų. Kadangi dėl pataisos koeficiento taikymo sumažėja šių leidimų skaičius, Sprendimas 2013/448 pakeičia anksčiau šių įmonių įgytas teises.

45 Todėl Nyderlandų vyriausybė teigia, kad pareiškėjos pagrindinėje byloje, neužginčijusios Sprendimo 2013/448 Bendrajame Teisme pagal SESV 263 straipsnį, negali šio sprendimo galiojimo ginčyti netiesiogiai pateikiant prašymą priimti prejudicinį sprendimą.

46 Šiuo klausimu pažymėtina, kad subjekto teisė nacionaliniame teisme užginčyti Sąjungos aktų nuostatų galiojimą reiškia, kad ta šalis neturi teisės pagal SESV 263 straipsnį pareikšti tiesioginio ieškinio dėl šių aktų nuostatų (žr. Sprendimo *TWD Textilwerke Deggendorf*, C-188/92, EU:C:1994:90, 23 punktą ir Sprendimo *Valimar*, C-374/12, EU:C:2014:2231, 28 punktą).

47 Tačiau iš tos pačios teismo praktikos matyti, jog tam, kad būtų galima prieštarauti dėl tokio nepriimtinumo, neturi būti jokių abejonių dėl to, kad šalis turi teisę pareikšti tokį ieškinį dėl panaikinimo.

48 Šiomis aplinkybėmis svarbu priminti, kad pagal SESV 263 straipsnio ketvirtą pastraipą „kiekvienas fizinis ar juridinis asmuo gali pirmoje ir antrojoje pastraipose numatytomis sąlygomis pateikti ieškinį dėl jam skirtų aktų arba aktų, kurie yra tiesiogiai ir konkrečiai su juo susiję, ar dėl reglamentuojamojo pobūdžio teisės aktų, tiesiogiai su juo susijusių ir dėl kurių nereikia patvirtinti įgyvendinimo priemonių“.

49 Galimybė taikyti šios nuostatos pirmąją ir trečiąją alternatyvas turi būti iš karto atmesta. Iš tiesų reikia pažymėti, kad, pirma, Sprendimas 2013/448 yra valstybėms narėms skirtas visuotinai taikomas aktas ir, antra, pagal Sprendimo 2011/278 15 straipsnio 4 dalį ir 10 straipsnio 9 dalį valstybės narės privalo priimti įgyvendinimo priemones, kaip tai suprantama pagal SESV 263 straipsnio ketvirtą pastraipą, tam, kad būtų įgyvendintas Sprendimo 2013/448 4 straipsnyje, siejamame su šio sprendimo II priedu, nustatytas pataisos koeficientas.

50 Todėl pareiškėjos pagrindinėje byloje būtų galėjusios pareikšti skundą dėl Sprendimo 2013/448 panaikinimo, tik jeigu būtų buvusios tiesiogiai ir konkrečiai su juo susijusios.

51 Dėl antrosios iš šių sąlygų, numatytų SESV 263 straipsnio ketvirtoje pastraipoje, t. y. kad nagrinėjamas aktas būtų su asmeniu konkrečiai susijęs, iš nusistovėjusios teismo praktikos matyti, kad sprendimas gali būti laikomas konkrečiai susijusiu su subjektais, kurie nėra jo adresatai, tik jeigu tas sprendimas susijęs su jais dėl tam tikrų jiems būdingų savybių arba dėl juos iš kitų asmenų išskiriančios faktinės padėties, individualizuojančios juos kaip adresatus (Sprendimo *Plaumann / Komisija*, 25/62, EU:C:1963:17, 223 punktas ir Sprendimo *T & L Sugars ir Sidul Açúcares / Komisija*, C-456/13 P, EU:C:2015:284, 63 punktas).

52 Vien galimybė daugiau ar mažiau tiksliai nustatyti teisės subjektų, kuriems taikoma priemonė, skaičių ar net tapatybę nereiškia, kad ši priemonė turi būti laikoma konkrečiai susijusia su šiais subjektais, jei ji taikoma atsižvelgiant į nagrinėjamame akte apibrėžtą objektyvią teisinę ar faktinę situaciją (Sprendimo *Stichting Woonpunt ir kt. / Komisija*, C-132/12 P, EU:C:2014:100, 58 punktas).

53 Vis dėlto iš nusistovėjusios teismo praktikos matyti, kad, jei sprendimas paveikia grupę asmenų, kurie buvo nustatyti arba kuriuos buvo galima nustatyti priimant šį sprendimą dėl grupės nariams būdingų kriterijų, šis sprendimas gali būti konkrečiai susijęs su šiais asmenimis tiek, kiek jie sudaro apibrėžtą ūkio subjektų ratą, ir kad būtent taip gali būti tuomet, kai sprendimu pakeičiamos prieš jį priimant asmens įgytos teisės (Sprendimo *Stichting Woonpunt ir kt. / Komisija*, C-132/12 P, EU:C:2014:100, 59 punktas).

54 Šiuo atveju Sprendimas 2013/448 tiek, kiek juo nustatomas pataisos koeficientas, paveikia pareiškėjas pagrindinėje byloje dėl jų, kaip šiltnamio efektą sukeliančias dujas išmetančių įrenginių operatorių, objektyvaus statuso, neatsižvelgiant į jų konkrečią situaciją.

55 Be to, pataisos koeficiento nustatymu Sprendime 2013/448 savaime nepakeičiamos teisės, kurias minėtos pareiškėjos įgyja prieš priimant šį sprendimą, nes išankstinis pataisos koeficiento nustatymas yra galutinio nemokamų leidimų suteikimo sąlyga. Pagal kartu nagrinėjamas, viena vertus, Direktyvos 2003/87 10a straipsnio 5 dalies ir 11 straipsnio 2 dalies ir, kita vertus, Sprendimo 2011/278 10 straipsnio 9 dalies pirmos pastraipos nuostatas, taikydamos šį pataisos koeficientą, valstybės narės nustato bendrą galutinį nemokamai suteiktinų leidimų skaičių.

56 Šie argumentai, susiję su Sprendimu 2013/448, taikomi *mutatis mutandis* Sprendimo 2011/278, dėl kurio galiojimo taip pat abejojama, 15 straipsnio 3 dalies atveju. Šioje nuostatoje, kuri skirta ir valstybėms narėms, ir Komisijai, iš esmės perimama Direktyvos 2003/87 10a straipsnio 5 dalyje nurodyta pataisos koeficiento nustatymo tvarka.

57 Atsižvelgiant į šiuos argumentus, negalima manyti, kad pareiškėjos pagrindinėje byloje neabejotinai galėjo pareikšti tiesioginį ieškinį, kaip tai suprantama pagal SESV 263 straipsnį, dėl sprendimų 2011/278 ir 2013/448.

58 Tokiomis aplinkybėmis prašymai priimti prejudicinį sprendimą turi būti pripažinti priimtinais tiek, kiek jie susiję su sprendimų 2013/448 ir 2011/278 galiojimo patikrinimu.

Dėl Sprendimo 2011/278 galiojimo

59 Pirmuoju–ketvirtuoju klausimais bylose C-191/14 ir C-192/14, trečiuoju klausimu byloje C-295/14 ir pirmuoju klausimu bylose C-389/14 ir C-391/14–C-393/14 prašymus priimti prejudicinį sprendimą pateikę teismai iš esmės prašo Teisingumo Teismo priimti sprendimą dėl Sprendimo 2011/278 15 straipsnio 3 dalies galiojimo, nes pagal šią nuostatą neatsižvelgiama į elektros energijos gamybos įrenginių emisiją, nustatant didžiausią metinį leidimų skaičių pagal Direktyvos 2003/87 10a straipsnio 5 dalį (toliau – didžiausias metinis leidimų skaičius).

60 Kadangi šis skaičius yra itin svarbus nustatant pataisos koeficientą, šios nuostatos negaliojimas galėtų daryti poveikį Sprendimo 2013/448 4 straipsnio ir jo II priedo, kuriuose Komisija nustatė šį koeficientą, galiojimui.

61 Pareiškėjos pagrindinėje byloje mano, jog iš Direktyvos 2003/87 10a straipsnio 5 dalies matyti, kad Komisija, nustatydama pataisos koeficientą, privalėjo įtraukti tam tikrų elektros energijos gamybos įrenginių emisiją į didžiausią metinį leidimų skaičių. Konkrečiau jos teigia, kad emisijos, susijusios su elektros energijos gamyba iš dujų atliekų ir su termofikacijos įrenginio pagaminta šiluma, neįtraukimas prieštarauja šiai nuostatai.

62 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad pataisos koeficientas nustatomas, jei to reikalaujama dėl Direktyvos 2003/87 10a straipsnio 5 dalyje numatytų aritmetinių operacijų rezultato. Iš šios nuostatos, siejamos pirmiausia su Sprendimo 2011/278 15 straipsnio 3 dalimi, matyti, kad Komisija privalo palyginti, pirma, preliminarų nemokamų leidimų, numatytų suteikti įrenginiams, kurių neapima šios direktyvos 10a straipsnio 3 dalis, skaičių ir, antra, didžiausią metinį leidimų skaičių. Pastarasis skaičius atitinka emisijos kiekio, numatyto tos pačios direktyvos 10a straipsnio 5 dalies pirmos pastraipos a ir b punktuose, sumą.

63 Tik jeigu preliminarus nemokamų leidimų, numatytų suteikti įrenginiams, kurių neapima šios direktyvos 10a straipsnio 3 dalis, skaičius viršija didžiausią metinį leidimų skaičių, Komisija nustato pataisos koeficientą atsižvelgdama į minėto palyginimo rezultatus.

64 Tai, kad elektros energijos gamybos įrenginių emisija neįtraukiama į didžiausią metinį leidimų skaičių, matyti iš Direktyvos 2003/87 10a straipsnio 5 dalies taikymo srities, kuri apima tik „įrenginius, kurių neapima [šio straipsnio] 3 dalis“. Iš tiesų ši 3 dalis skirta elektros energijos gamybos įrenginiams, CO_2 surinkimo įrenginiams, transportavimo vamzdynams arba saugykloms, o joje nustatyta, kad minėtiems įrenginiams nemokami leidimai iš principo nesuteikiami.

65 Vadinasi, Direktyvos 2003/87 10a straipsnio 5 dalies nuoroda į „įrenginius, kurių neapima 3 dalis“, turi būti suprantama taip, kad ji skirta įrenginiams, kurie nėra nei elektros energijos gamybos įrenginiai, nei CO_2 surinkimo įrenginiai, nei CO_2 transportavimo vamzdynai arba saugyklos.

66 Šios išvados negali paneigti tai, kad Direktyvos 2003/87 10a straipsnio 3 dalyje numatytas draudimas taikomas laikantis kitose nuostatose įtvirtintų taisyklių. Kaip savo išvados 73 punkte pažymėjo generalinė advokatė, atsisakymas įrenginiams suteikti nemokamus leidimus tiesiogiai išplaukia iš šios principinės taisyklės, kurios taikymo išimtis nustatoma kitomis nukrypti leidžiančiomis nuostatomis.

67 Be to, Direktyvos 2003/87 10a straipsnio 5 dalyje nustatytos vertės pagrįstos istoriniais duomenimis. Kaip teismo posėdyje nurodė Komisija, referenciniais laikotarpiais nebuvo (priešingai, nei kalbant apie elektros energijos gamybos įrenginius) CO_2 surinkimo įrenginių, CO_2 transportavimo vamzdynų ir saugyklų, nurodytų šios direktyvos 10a straipsnio 3 dalyje. Taigi, siekdama priimti šios direktyvos 10a straipsnio 1 dalyje numatytas įgyvendinimo priemones ir jomis įgyvendinti šios direktyvos 10a straipsnio 5 dalį, Komisija turėjo teisę pastarojoje nuostatoje pateiktą nuorodą į „įrenginius, kurių neapima 3 dalis“, aiškinti taip, kad ji apima tik tuos įrenginius, kurie negamina elektros energijos.

68 Todėl Sprendimo 2011/278 15 straipsnio 3 dalis, pagal kurią nustatant didžiausią metinį leidimų skaičių neleidžiama atsižvelgti į elektros energijos gamybos įrenginių emisiją, atitinka Direktyvos 2003/87 10a straipsnio 5 dalies, siejamos su to paties straipsnio 3 dalimi, formuluotę.

69 Šis aiškinimas taip pat atitinka Direktyvos 2003/87 sistemą ir jos siekiamus tikslus.

70 Iš tiesų Sprendimo 2011/278 15 straipsnio 3 dalis atspindi, be kita ko, Direktyvos 2003/87 10a straipsnio 1 dalies trečioje pastraipoje ir 3, 4 ir 5 dalyse įtvirtintą dichotomiją. Pagal šias nuostatas būtina atskirti įrenginius, kuriems taikoma šios direktyvos 10a straipsnio 3 dalis,

nuo kitų įrenginių, išmetančių šiltnamio efektą sukeliančias dujas (toliau – pramonės įrenginiai). Prie pirmiau nurodytų įrenginių priskiriami, be kita ko, elektros energijos gamybos įrenginiai, kaip tai suprantama pagal šios direktyvos 3 straipsnio u punktą.

71 Atsižvelgiant į šį atskyrimą pagal Sprendimo 2011/278 10 straipsnio 9 dalies pirmą pastraipą pataisos koeficientas taikomas tik preliminariam nemokamų leidimų, numatytų suteikti pramonės įrenginiams, skaičiui. Dėl įrenginių, kuriems taikoma Direktyvos 2003/87 10a straipsnio 3 dalis, tačiau kurie atitinka nemokamų leidimų suteikimo sąlygas, Sprendime 2011/278 numatyta, kad galutinis nemokamai suteiktinų leidimų skaičius gaunamas pakoregavus bendrą preliminarų metinį leidimų skaičių tik pagal Direktyvos 2003/87 9 straipsnyje nurodytą linijinį koeficientą.

72 Nepaisant akivaizdaus elektros energijos gamybos įrenginių ir pramonės įrenginių atskyrimo, pastariesiems gali būti suteikti nemokami emisijos, susijusios su elektros gamyba, išmetimo leidimai. Vis dėlto, į šią emisiją neatsižvelgiama apskaičiuojant didžiausią metinį leidimų skaičių.

73 Iš tiesų, kiek tai susiję su elektros energijos gamyba iš dujų atliekų, iš Sprendimo 2011/278 32 konstatuojamosios dalies matyti, kad Komisija, taikydama Direktyvos 2003/87 10a straipsnio 1 dalies trečią pastraipą, atsižvelgė į emisiją, susijusią su efektyviu energijos regeneravimu iš dujų atliekų. Kaip savo išvados 68 punkte pažymėjo generalinė advokatė, šiuo tikslu Komisija nustatė tam tikrus produkto – pirmiausia kokso, skystojo ketaus ir sukepintos rūdos – santykinius taršos rodiklius. Tuo ji siekė paskatinti įmones pakartotinai naudoti arba parduoti dujų atliekas, susidariusias gaminant šiuo produktus. Iš tiesų, iš Sprendimo 2011/278 32 konstatuojamosios dalies matyti, kad jų perdirbimas per kitą pramoninio įrenginio procesą iš esmės suteikia teisę skirti papildomų nemokamų leidimų. Nors teisė skirti tokius leidimus deginti šias dujas elektros energijos gamybos įrenginyje nesuteikiama, šias dujas pardavus elektros energijos gamintojui dujų atliekų gamintojas gali sutaupyti leidimus.

74 Kadangi preliminarus metinis pramonės įrenginiams suteiktinų nemokamų leidimų skaičius gaunamas, kai pagal Sprendimo 2011/278 10 straipsnio 2 dalį produktų, įskaitant kokso, skystojo ketaus ir sukepintos rūdos, santykiniai taršos rodikliai, nurodyti šio sprendimo I priede, be kita ko, padauginami iš ankstesnio laikotarpio su tais produktais susijusio veiklos lygio vertės, šis leidimų skaičius padidėjo dėl Komisijos atlikto koregavimo. Tačiau tiek, kiek dujų atliekų buvo sudeginta elektros energijos gamybos įrenginiuose, į atitinkamą emisijos kiekį nebuvo atsižvelgta nustatant didžiausią metinį leidimų skaičių.

75 Kalbant apie termofikacijos įrenginiuose pagamintą šilumą, iš Direktyvos 2003/87 10a straipsnio 3 ir 5 dalių matyti, kad į elektros energijos gamybos įrenginių emisiją, įskaitant ir elektros energiją gaminančių termofikacijos įrenginių emisiją, neatsižvelgiama nustatant didžiausią metinį leidimų skaičių. Kita vertus, Direktyvos 2003/87 10a straipsnio 1 dalies trečioje pastraipoje nustatyta, kad leidimų suteikimo tvarka sukuriamos paskatos mažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisiją ir naudoti efektyvaus energijos vartojimo technologijas, jei jais, be kita ko, atsižvelgiama į didelio naudingumo termofikaciją. Šiuo požiūriu Sprendimo 2011/278 21 konstatuojamojoje dalyje nustatyta, jog siekiant užtikrinti, kad suteiktinų nemokamų leidimų skaičius būtų nepriklausomas nuo šilumos tiekimo struktūros, leidimai turėtų būti suteikiami šilumos naudotojui.

76 Kaip savo išvados 87 punkte pažymėjo generalinė advokatė, dėl to, kad įrenginiai, kurie patys gamina šilumą, ir įrenginiai, kuriems ji tiekiama iš termofikacijos įrenginių, traktuojami vienodai, lengviau praktiškai valdyti šilumos naudojimą, kai leidimai suteikiami nemokamai. Iš principo, suteikiant leidimus šiems įrenginiams, nereikia kiekvienu atveju tikrinti, kiek šilumos iš kurio šaltinio gaunama. Be to, šis mechanizmas padeda siekti tikslo skatinti naudotis tokiomis technologijomis, kaip termofikaciniai įrenginiai, nes tie pramonės įrenginiai, kuriems šiluma tiekiama iš termofikacijos įrenginių, sutaupo leidimus ir gali juos parduoti.

77 Asimetrinis atsižvelgimas į emisiją, susijusią su dujų atliekų deginimu ir su termofikacijos įrenginiuose pagaminta šiluma, padidina pataisos koeficientą, kuris, kaip buvo konstatuota šio sprendimo 62 ir 63 punktuose, nustatomas lyginant preliminarių bendrų metinių pramonės įrenginiams suteiktinų nemokamų leidimų skaičių sumą su didžiausiu metiniu leidimų skaičiumi.

78 Tiesa, dėl šios asimetrijos pataisos koeficientas gali sumažinti priemonių, kurių ėmėsi Komisija pagal Direktyvos 2003/87 10a straipsnio 1 dalies trečią pastraipą, poveikį. Kitaip, nei tvirtina kai kurios pareiškėjos pagrindinėje byloje, nustatydama didžiausią metinį leidimų skaičių, Komisija neprivalėjo šios emisijos traktuoti vienodai. Priešingai, iš šio sprendimo 62 ir 68 punktų matyti, kad, nustatant šį leidimų skaičių, elektros energijos gamybos įrenginių emisijos neįtraukimas išplaukia iš šios direktyvos 10a straipsnio 5 dalies, pagal kurią Komisijai nesuteikiama jokios diskrecijos šiuo klausimu.

79 Be to, toks asimetrinis emisijos traktavimas atitinka pagrindinį Direktyvos 2003/87 tikslą saugoti aplinką mažinant šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisiją (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Arcelor Atlantique ir Lorraine ir kt.*, C-127/07, EU:C:2008:728, 31 punktą).

80 Pagal tos pačios direktyvos 1 straipsnio antrą pastraipą numatoma mažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas, kad jos sumažėtų iki tokio lygio, kuriam esant moksliniu požiūriu būtų galima išvengti pavojingos klimato kaitos.

81 Šiuo tikslu, kaip matyti, be kita ko, iš Direktyvos 2009/29 3 ir 5 konstatuojamųjų dalių, Direktyva 2003/87 siekiama ekonomiškai efektyviai iki 2020 m. bendrą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį Sąjungoje sumažinti bent 20 %, palyginti su 1990 m. lygiu. Siekdamas šio tikslo, Sąjungos teisės aktų leidėjas numatė du mechanizmus. Pagal pirmąjį mechanizmą, įtvirtintą Direktyvos 2003/87/EB 9 straipsnyje, svarbu, atsižvelgiant į Direktyvos 13 ir 14 konstatuojamąsias dalis, tolygiai mažinti turimų leidimų skaičių pagal 1,74 % koeficientą, palyginti su vidutiniu metiniu bendru leidimų, kuriuos valstybės narės išduoda pagal Komisijos sprendimus dėl 2008–2012 m. nacionalinių leidimų paskirstymo planų, skaičiumi. Antrasis mechanizmas – tai leidimų pardavimas aukcione, tai taip pat turėtų leisti ekonomiškai efektyviai mažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį.

82 Atsižvelgiant į Direktyvos 2009/29 19 konstatuojamąją dalį, iš Direktyvos 2003/87 10 straipsnio 1 dalies ir 10a straipsnio 3 dalies matyti, jog nuo 2013 m. įvesta taisyklė, kad leidimai elektros energijos gamybos įrenginiams parduodami aukcionuose. Dėl įrenginių, kuriems leidimai gali būti suteikiami nemokamai po 2013 m., pažymėtina, kad pagal Direktyvos 2003/87 10a straipsnio 11 dalį, siejamą su Direktyvos 2009/29 21 konstatuojamąja dalimi, suteiktinų šių įrenginių leidimų skaičius palaipsniui mažinamas siekiant, kad 2027 m. nemokamų leidimų visai nebūtų skiriama.

83 Kaip savo išvados 57 ir 58 punktuose nurodė generalinė advokatė, pataisos koeficientas padeda siekti šių tikslų. Pirma, taikant šį koeficientą tolygiai mažinamas turimų leidimų skaičius, kaip numatyta Direktyvos 2003/87 9 straipsnyje. Antra, kadangi į didžiausią metinį leidimų skaičių neįtraukiama su elektros energijos gamyba susijusi emisija, šis koeficientas užtikrina, kad į nemokamų leidimų, kurie galutinai turi būti suteikti pramonės įrenginiams, skaičių nebūtų įtraukta ta emisija. Tokiu būdu pataisos koeficientas skirtas kompensuoti tam, kad, nustatant preliminarų nemokamai suteiktinų leidimų skaičių, atsižvelgiama į emisiją, susijusią su elektros energijos gamyba iš dujų atliekų ir su termofikaciniuose įrenginiuose pagaminta šiluma.

84 Šio sprendimo 62–83 punktuose pateikti argumentai taip pat taikomi Sprendimo 2013/448 atveju tiek, kiek pataisos koeficientas jame buvo nustatytas pagal Sprendimo 2011/278 15 straipsnio 3 dalį.

85 Iš viso to, kas išdėstyta, matyti, kad išnagrinėjus pirmąjį–ketvirtąjį klausimus bylose C-191/14 ir C-192/14, trečiąjį klausimą byloje C-295/14 ir pirmąjį klausimą bylose C-389/14 ir C-391/14–C-393/14 nenustatyta nieko, kas galėtų turėti įtakos Sprendimo 2011/278 15 straipsnio 3 dalies galiojimui tiek, kiek pagal šią nuostatą nustatant didžiausią metinį leidimų skaičių neatsižvelgiama į elektros energijos gamybos įrenginių emisiją.

Dėl Sprendimo 2013/448 galiojimo

86 Devintuoju klausimu bylose C-191/14 ir C-192/14, taip pat penktuoju klausimu bylose C-389/14 ir C-391/14–C-393/14, *Landesverwaltungsgericht Niederösterreich* (Žemutinės Austrijos apygardos administracinis teismas) ir *Tribunale amministrativo regionale per il Lazio* (Lacijaus regioninis administracinis teismas) iš esmės prašo Teisingumo Teismo priimti sprendimą dėl Sprendimo 2013/448 4 straipsnio ir II priedo galiojimo, nes ten nustatytas pataisos koeficientas yra pagrįstas nenuosekliais duomenimis.

87 Pareiškėjos pagrindinėje byloje iš tiesų mano, kad Komisija padarė klaidų nustatydama didžiausią metinį leidimų skaičių. Šių klaidų atsiranda dėl skirtingo Direktyvos 2003/87 10a straipsnio 5 dalies pirmos pastraipos b punkto, pagal kurį, anot pareiškėjų, leidžiama atsižvelgti į visą emisiją, „kurią [valstybės narės] į Bendrijos sistemą įtraukia tik nuo 2013 m.“, aiškinimo.

88 Tomis pačiomis klaidomis rėmėsi pareiškėjos pagrindinėje byloje *Raad van State* (Valstybės taryba). Tačiau tas teismas nepateikė Teisingumo Teismui jokio su tuo susijusio klausimo. Jis teigia, kad su Nyderlandų įrenginių emisija susiję duomenys, kurie buvo perduoti Komisijai, atitinka Direktyvos 2003/87 10a straipsnio 5 dalies reikalavimus. Pagal šią nuostatą reikalaujama, kad, siekiant nustatyti didžiausią metinį leidimų skaičių, būtų atsižvelgiama vien į įrenginių, kurie į leidimų prekybos sistemą įtraukti tik nuo 2013 m., emisiją.

89 Šiuo klausimu pažymėtina, kad įvairios kalbinės versijos nesutampa. Direktyvos 2003/87 10a straipsnio 5 dalies pirmos pastraipos b punkto versijoje prancūzų kalba daroma nuoroda į „emisiją <...>, kuri į Bendrijos sistemą įtraukta tik nuo 2013 m.“, o šios nuostatos versijose kitomis kalbomis, be kita ko, ispanų, danų, vokiečių, anglų, italų, nyderlandų, lenkų, portugalų, rumunų, slovėnų ir švedų kalbomis, daroma nuoroda į „emisiją iš įrenginių, kurie į Bendrijos sistemą įtraukti tik nuo 2013 m.“.

90 Šiuo klausimu reikia priminti, kad remiantis nusistovėjusia Teisingumo Teismo praktika, kadangi Sąjungos teisės nuostatą būtina aiškinti vienodai, reikalaujama, kad, esant įvairių kalbinių versijų neatitikimų, nagrinėjama nuostata būtų aiškinama atsižvelgiant į teisės akto, kurio dalis ji yra, kontekstą ir tikslą (Sprendimo *Nike European Operations Netherlands*, C-310/14, EU:C:2015:690, 17 punktas).

91 Tai, kad Direktyvos 2003/87 10a straipsnio 5 dalies pirmos pastraipos b punkte daroma nuoroda tik į „emisiją iš įrenginių, kurie į Bendrijos sistemą įtraukti tik nuo 2013 m.“, o ne į visą emisiją, kuri įtraukta po 2013 m., matyti iš šios direktyvos bendros struktūros. Iš tiesų minėtos direktyvos 9a straipsnio 2 dalimi, kuri įtraukta pagal Direktyvos 2009/29 1 straipsnio 10 punktą, siekiama užtikrinti, kad, kaip matyti iš pastarosios direktyvos 14 konstatuojamosios dalies, būtų pakoreguotas visas Bendrijoje išduotinų leidimų skaičius, siekiant atsižvelgti į emisiją iš įrenginių, kurie į leidimų prekybos sistemą įtraukti nuo 2013 m.

92 Kaip savo išvados 50 punkte pažymėjo generalinė advokatė, Direktyvos 2003/87 taikymo sritis buvo išplėsta nuo 2013 m. sausio 1 d. įtraukiant, be kita ko, emisiją, atsirandančią gaminant aliuminį ir tam tikruose chemijos pramonės sektoriuose. Šiuo tikslu Direktyvos 2003/87 I priedas, kuriame išvardytos veiklos, patenkančios į šios direktyvos taikymo sritį, rūšys, buvo iš dalies pakeistas Direktyva 2009/29.

Todėl visas Sąjungoje išduotinų leidimų skaičius buvo pakoreguotas pagal Direktyvos 2003/87 9a straipsnio 2 dalį, įtraukiant emisiją iš „įrenginių, kuriais vykdoma [šios direktyvos] I priede išvardytų rūšių veikla [ir kurie] į Bendrijos sistemą įtraukiami tik nuo 2013 m.“.

93 Pagal Direktyvos 2003/87 10a straipsnio 5 dalies pirmos pastraipos b punktą atsižvelgiama į viso Bendrijoje išduotinų leidimų skaičiaus koregavimą tam, kad didžiausias metinis leidimų skaičius atspindėtų atitinkamą preliminaraus pramonės įrenginiams suteiktinų nemokamų leidimų skaičiaus didėjimą. Taigi, dėl šios nuostatos ir tos direktyvos 9a straipsnio 2 dalies sąsajos įvairių duomenų naudojimas yra nesuderinamas.

94 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad, nustatydama didžiausią metinį leidimų skaičių, Komisija pagal Direktyvos 2003/87 10a straipsnio 5 dalies pirmos pastraipos b punktą turėtų atsižvelgti tik į emisiją iš įrenginių, įtrauktų į Bendrijos prekybos sistemą nuo 2013 m. Taigi pagal šią nuostatą draudžiama atsižvelgti į emisiją, atsiradusią vykdant nuo 2013 m. Direktyvos 2003/87 I priede išvardytų rūšių veiklą, tiek, kiek tą emisiją sukėlė įrenginiai, kurie į leidimų prekybos sistemą buvo įtraukti iki 2013 m.

95 Tačiau iš Teisingumo Teismui pateiktų rašytinių pastabų ir paaiškinimų, kuriuos Komisija pateikė per teismo posėdį, matyti, kad ši institucija, nustatydama didžiausią metinį leidimų skaičių, bent jau iš dalies atsižvelgė į įrenginių, kurie į leidimų prekybos sistemą buvo įtraukti iki 2013 m., emisiją. Todėl šis didžiausias metinis leidimų skaičius neatitinka iš Direktyvos 2003/87 10a straipsnio 5 dalies pirmos pastraipos b punkto kylančių reikalavimų, nes yra per didelis.

96 Šios išvados negalima paneigti Komisijos argumentais, kad pagal Direktyvą 2003/87 jai neleidžiama pakeisti duomenų, kuriuos pagal tos direktyvos 9a straipsnio 2 dalį jai pateikė valstybės narės.

97 Iš tiesų šioje nuostatoje įtvirtinta dviguba pareiga. Pirma, valstybės narės renka duomenis apie emisiją iš įrenginių, kurie į leidimų prekybos sistemą įtraukti tik nuo 2013 m., ir, antra, šie duomenys perduodami Komisijai tam, kad ši galėtų imtis pagal Direktyvą 2003/87 reikalingų priemonių. Taigi ši institucija turėjo užtikrinti, kad valstybės narės pateiktų jai reikalingus duomenis, leidžiančius įvykdyti jai nustatytus įsipareigojimus. Bent jau tiek, kiek remdamasi šiais duomenimis ji negalėjo nustatyti maksimalaus metinio leidimų skaičiaus ir pataisos koeficiento, ji turėjo kreiptis į valstybes nares, prašydama atlikti reikiamus pataisymus.

98 Kadangi, kaip nurodyta šio sprendimo 95 punkte, Komisija nenustatė didžiausio metinio leidimų skaičiaus pagal Direktyvos 2003/87 10a straipsnio 5 dalies pirmos pastraipos b punkte nustatytus reikalavimus, Sprendimo 2013/448 4 straipsnyje ir II priede nustatytas pataisos koeficientas taip pat prieštarauja šiai nuostatai.

99 Iš visų pirmiau išdėstytų argumentų matyti, jog į devintą klausimą bylose C-191/14 ir C-192/14 ir į penktą klausimą bylose C-389/14 ir C-391/14–C-393/14 reikia atsakyti taip, kad Sprendimo 2013/448 4 straipsnis ir II priedas yra negaliojantys.

Dėl kitų klausimų

100 Atsižvelgiant į atsakymą, pateiktą į devintą klausimą bylose C-191/14 ir C-192/14 ir į penktą klausimą bylose C-389/14 ir C-391/14–C-393/14, nereikia atsakyti į kitus klausimus, susijusius su Sprendimo 2013/448 4 straipsnio ir II priedo galiojimu.

Dėl šio sprendimo veikimo ribojimo laiko atžvilgiu

101 Tuo atveju, jei Teisingumo Teismas nuspręstų, kad Sprendimo 2013/448 4 straipsnyje ir II priede nustatytas pataisos koeficientas yra negaliojantis, Komisija paprašė apriboti sprendimo veikimą laiko atžvilgiu.

102 Šis prašymas taip pat siejasi su susirūpinimu, kurį *Landesverwaltungsgericht Niederösterreich* (Žemutinės Austrijos apygardos administracinis teismas) išreiškė šeštuoju ir septintuoju klausimais, o *Tribunale amministrativo regionale per il Lazio* (Lacijaus regioninis administracinis teismas) – dešimtuoju klausimu, kuriais tie teismai siekia išsiaiškinti pasekmes, kurių gali kilti dėl Sprendimo 2013/448 4 straipsnio ir II priedo negaliojimo.

103 Šiuo klausimu reikia priminti, kad kai tai pateisina imperatyvios teisinio saugumo nuostatos, Teisingumo Teismas, vadovaudamasis SESV 264 straipsnio antra pastraipa, pagal analogiją taikoma ir procese dėl pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą dėl Sąjungos akto galiojimo, turi diskreciją kiekvienu konkrečiu atveju nurodyti, kurie atitinkamo akto padariniai laikytini galutiniais (Sprendimas *Volker und Markus Schecke ir Eifert*, C-92/09 ir C-93/09, EU:C:2010:662, 93 punktas).

104 Šiuo atveju pataisos koeficiento nustatymas ir jo taikymas valstybėse narėse yra veiksmai, būtini įgyvendinti Direktyvoje 2003/87 nustatytą leidimų prekybos sistemą. Iš tiesų, kaip matyti iš šio sprendimo 83 punkto, šis koeficientas padeda siekti šios direktyvos tikslų, pirmiausia tikslo sumažinti turimą leidimų skaičių. Be to, kaip nurodyta šio sprendimo 55 punkte, taikydamos pataisos koeficientą, valstybės narės nustato bendrą galutinį nemokamai suteiktinų leidimų skaičių.

105 Tai reiškia, pirma, kad pataisos koeficiento panaikinimas gali paneigti visus lig šiol galutinai suteiktus leidimus, kurie iki šio sprendimo paskelbimo buvo suteikti valstybėse narėse pagal galiojančiu laikomą teisės aktą. Taigi Sprendimo 2013/448 4 straipsnio ir II priedo pripažinimas negaliojančiais gali stipriai paveikti daugelį sąžiningai sukurtų teisinių santykių. Šie imperatyvūs teisinio saugumo pagrindai gali pateisinti šio pripažinimo veikimo ribojimą laiko atžvilgiu.

106 Antra, reikia konstatuoti, kad Sprendimo 2013/448 4 straipsnio ir II priedo pripažinimas negaliojančiu, nesant taikytino pataisos koeficiento, užkirstų kelią suteikti leidimus po to, kai bus paskelbtas šis sprendimas. Dėl to atsiradęs laikinas teisinis vakuumas galėtų kelti pavojų įgyvendinant Direktyvoje 2003/87 nustatytą leidimų prekybos sistemą, o kartu neleistų pasiekti šios direktyvos tikslų. Iš tiesų bet koks leidimų prekybos nutraukimas prieštarautų pagrindiniam šios direktyvos tikslui apsaugoti aplinką mažinant šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį (pagal analogiją žr. Sprendimo *Inter-Environnement Wallonie ir Terre wallonne*, C-41/11, EU:C:2012:103, 61 punktą).

107 Svarbu priminti, kad, kai pagal SESV 267 straipsnį pradėtame procese Teisingumo Teismas nusprendžia, kad vienos Sąjungos institucijos priimtas aktas yra neteisėtas, jo sprendimo teisinė pasekmė yra kompetentingų Sąjungos institucijų pareiga imtis priemonių panaikinti nustatytą neteisėtumą (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Régie Networks*, C-333/07, EU:C:2008:764, 124 punktą).

108 Trečia, teisinga yra tai, kad tuo atveju, kai naudojasi galimybe apriboti prejudicinio sprendimo, kuriame Sąjungos teisės aktas pripažįstamas negaliojančiu, galiojimą atgaline data, Teisingumo Teismas turi nustatyti, ar šio galiojimo apribojimo laiko atžvilgiu išimtis, nustatyta jo sprendime, gali būti taikoma pagrindinės bylos šaliai, kuri nacionaliniam teismui pateikė ieškinį dėl Sąjungos teisės aktą įgyvendinančių nacionalinių priemonių, ar, atvirkščiai – net tokiai šaliai tai, kad Sąjungos teisės akto pripažinimas negaliojančiu taikomas tik ateityje, reiškia tinkamą ištaisymo priemonę (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Roquette Frères*, C-228/92, EU:C:1994:168, 25 punktą).

109 Kadangi dėl šio sprendimo 99 punkte konstatuoto negaliojimo Komisija turės patikrinti pataisos koeficientą pagal Direktyvos 2003/87 10a straipsnio 1 ir 5 dalis, neatmetama galimybė, kad dėl to sumažės didžiausias metinis leidimų skaičius ir atitinkamai padidės pataisos koeficientas.

110 Todėl pareiškėjos pagrindinėje byloje neturi būti išskirtos apribojant Sprendimo 2013/448 4 straipsnio ir II priedo pripažinimo negaliojančiais veikimą laiko atžvilgiu.

111 Iš visų išdėstytų argumentų matyti, kad Sprendimo 2013/448 4 straipsnio ir II priedo pripažinimo negaliojančiais veikimą laiko atžvilgiu reikia apriboti taip, kad, pirma, tai turėtų poveikį tik po 10 mėnesių nuo šio sprendimo paskelbimo dienos, siekiant Komisijai leisti priimti reikiamas priemones, ir, antra, iki šio termino pagal negaliojančias nuostatas priimtos priemonės negalėtų būti ginčijamos.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

112 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (antroji kolegija) nusprendžia:

1. **Išnagrinėjus pirmąjį–ketvirtąjį klausimus bylose C-191/14 ir C-192/14, trečiąjį klausimą byloje C-295/14 ir pirmąjį klausimą bylose C-389/14 ir C-391/14–C-393/14 nenustatyta nieko, kas galėtų turėti įtakos 2011 m. balandžio 27 d. Komisijos sprendimo 2011/278/ES, kuriuo nustatomos suderinto nemokamo apyvartinių taršos leidimų suteikimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnį pereinamojo laikotarpio Sąjungos taisyklės, 15 straipsnio 3 dalies galiojimui tiek, kiek pagal šią nuostatą nustatant didžiausią metinį leidimų skaičių neatsižvelgiama į elektros energijos gamybos įrenginių emisiją.**

2. **2013 m. rugsėjo 5 d. Komisijos sprendimo 2013/448/ES dėl nacionalinių įgyvendinimo priemonių, susijusių su nemokamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų suteikimu pereinamuoju laikotarpiu laikantis Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB 11 straipsnio 3 dalies, 4 straipsnis ir II priedas yra negaliojantys.**

3. **Sprendimo 2013/448 4 straipsnio ir II priedo pripažinimo negaliojančiais veikimą laiko atžvilgiu reikia apriboti taip, kad, pirma, tai turėtų poveikį tik po 10 mėnesių nuo šio sprendimo paskelbimo dienos, siekiant Komisijai leisti priimti reikiamas priemones, ir, antra, iki šio termino pagal negaliojančias nuostatas priimtos priemonės negalėtų būti ginčijamos.**

Parašai.